ROLNICZE Doradztwo

Miejska Biblioteka Publiczna
w Białej Podlaskiej
DZIAŁ INFORMACJI, BIBLIOGRAFII
I WIEDZY O REGIONIE
21-500 Biała Podlaska, ul. Sidorska 95
tel. (0-83) 342-51-01

WODR Lublin
Oddział w Grabanowie

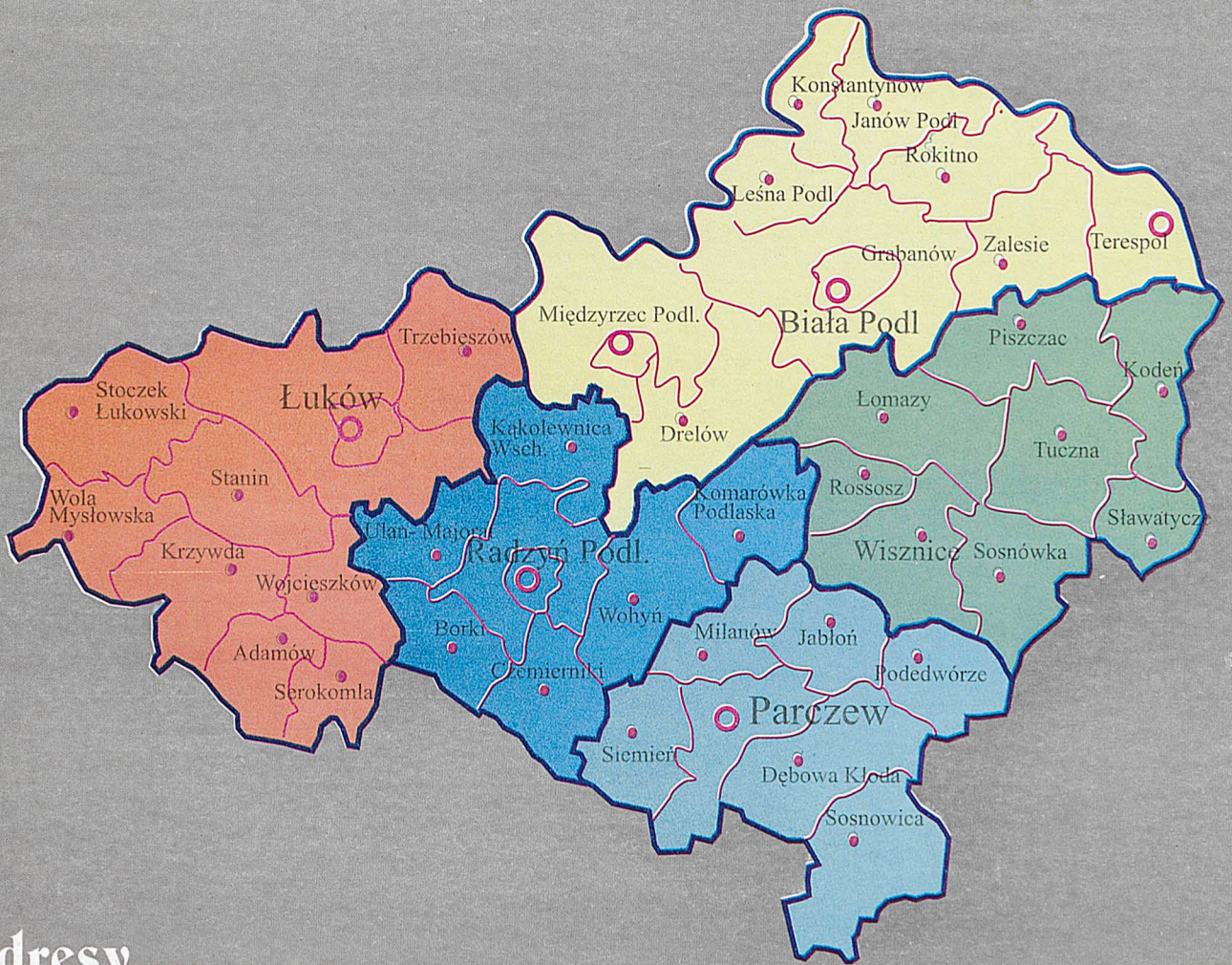
Biuletyn WODR w Lublinie Oddział w Grabanowie

Czerwiec 6 (164) 2002 ISSN 1238 8494 cena 1,30 zł

foto Andrzej Mazur

Doradztwo Rolnicze w rejonie działania Oddziału w Grabanowie

Adresy ...

WODR w Lublinie
zs. w Końskowoli
Oddział w Grabanowie
21-500 Biała Podlaska
tel.: (0 83) 343 37 92
fax: (0 83) 343 81 98
e-mail: odrgrabanow@cyber.pl

PZDR Biała Podlaska
ul. Żeromskiego 3
21-500 Biała Podlaska
tel./fax: (0 83) 343 32 34
e-mail: zdbiala@cyber.pl

PZDR Łuków
ul. Świderska 12
21-400 Łuków
tel./fax: (0 25) 798 39 58
e-mail: zdlukow@cyber.pl

PZDR Parczew
ul. Piwonia 50
21-200 Parczew
tel./fax: (0 83) 354 24 74
e-mail: zdparczew@cyber.pl

PZDR Radzyń Podlaski
ul. Dąbrowskiego 9
21-300 Radzyń Podlaski
tel./fax: (0 83) 352 84 06
e-mail: zdradzyn@cyber.pl

PZDR Wisznice
ul. Warszawska 13
21-580 Wisznice
tel./fax: (0 83) 378 22 49
e-mail: zdwisznice@cyber.pl

Wydawca: Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lublinie Oddział w Grabanowie
Dyrektor WODR w Lublinie zs. w Końskowoli: mgr inż. Andrzej Ryl
Z-ca Dyrektora ds. Oddziału w Grabanowie: inż. Arkadiusz Szymoniuk
Adres Redakcji: WODR Oddział Grabanów 21-500 Biała Podlaska,
Tel.: (0 83)343 37 92, fax: (0 83) 343 81 98, e-mail: gazeta@cyber.pl
Red. Nacz. Marek Lewandowski. Skład komputerowy: Andrzej Mazur. Druk: Ireneusz Wagner.
Korekta: Czesława Mirczewska, Wanda Zając. Nakł.1100 egz.

Zasady gospodarowania odpadami komunalnymi

Wywiad z Dyrektorem Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa Mgr inż. Zdzisławem Strycharzem

Część II

Na wstępie naszej rozmowy sprzed miesiąca powiedział Pan, Panie Dyrektorze, że powstanie składowiska odpadów powinno być zgodne z zasadami ustalanymi w planach gospodarki odpadami. Obiecaliśmy Czytelnikom, że wrócimy do tego tematu.

Chętnie. Tworzone na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym staną się jednym z instrumentów wdrażania zasad gospodarki odpadami. Plany mają obejmować wszystkie rodzaje odpadów powstających na terenie danej jednostki organizacyjnej oraz przywożonych na jej teren, a w szczególności m.in. odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji. W planach tych zostaną określone:

- rodzaj, ilość i źródło pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania,
- rozmieszczenie istniejących instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, wraz z wykazem podmiotów prowadzących działalność w tym zakresie,
- działania zmierzające do zapobiegania powstawania odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowego postępowania z nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska,
- projektowany system gospodarowania odpadami.

Gminny plan gospodarki odpadami powinien ponadto zawierać: rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz harmonogram uruchamiania środków finansowych i ich źródła.

Gminne plany gospodarki odpadami ułatwią zatem konkretną realizację ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Już od pięciu lat reguluje ona następujące zagadnienia: podstawowe zadania organizacyjne gmin, kompetencje prawodawcze gmin, obowiązki prawodawcze gmin, obowiązki właścicieli nieruchomości, warunki udzielania zezwoleń na świadczenie usług w zakresie gospodarowania odpadami oraz sankcje karne.

Zgodnie z jej postanowieniami obowiązek zapewnienia czystości i porządku spoczywa na gminie. Do zadań gminy należy organizacja selektywnej zbiórki, segregacji i magazynowania odpadów komunalnych, w tym odpadów niebezpiecznych, przydatnych do odzysku oraz współdziałanie z przedsiębiorcami podejmującymi działalność w zakresie gospodarowania tego rodzaju odpadami, a także zapewnienie budowy eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami instalacji i urządzeń do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych.

Czy ustawa określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy?

Nie. Leży to **w gestii samorządu** który podejmuje odpowiednią uchwałę. Powinna zawierać m. in. wymagania w zakresie:

- utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących prowadzenie we wskazanym zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, uprzątanie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego, mycie i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi;
- rodzaju urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych a także wymagania dotyczące ich rozmieszczenia

Ciąg dalszy na s. 4

Spis treści

Zasady gospodarowania odpadami komunalnymi.....3

Nowa linia kredytowa dla grup producentów rolnych.....4

Kredyt czy leasing dla rolnika.....6

Rachunkowość rolna dla potrzeb Wspólnej Polityki Rolnej.....7

Rajd Rowerowy Młodych Rolników do Brukseli.....8

Polifoska M.....9

Zaraza ogniowa-groźna choroba kwarantannowa.....9

Szkodniki magazynowe.....10

Stonka ziemniaczana nadal groźna.....12

Alternarioza ziemniaków.....13

Prace pielęgnacyjne po zbiorze truskawek.....13

Czy mocznikiem można zbilansować niedobór białka.....14

Wizyta Francuzów.....14

Porady pszczelarskie.....15

I Edycja Lubelskiej Ligi Producentów Mleka.....18

Całoroczne żywienie kiszonkami.....19

Uroczyste spotkanie w Przegalinach Dużych.....20

Przyjmujemy gości.....20

Truskawki w żywieniu rodziny..21

Polska wieś druga Młodość..22

W herbie mają pień dębu który otaczają klepki beczki.....23

oraz utrzymywania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym;

- częstotliwości i sposobu wywożenia odpadów komunalnych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego.

Do czego zobowiązani są właściciele nieruchomości?

Do zbierania powstałych na swoim terenie odpadów komunalnych zgodnie z wymaganiami określonymi w uchwale rady gminy. Oczywiście powinni wyposażyć nieruchomość w urządzenia do zbierania odpadów i utrzymywać je w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym. Pozbywanie się odpadów musi nastepować zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. Do obowiązków właścicieli należy także uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości.

Obowiązki te lub ich część może przejąć od właścicieli nieruchomości gmina (w drodze uchwały) na podstawie akceptacji mieszkańców wyrażonej w przeprowadzonym uprzednio referendum gminnym.

Z pewnością rozwiną się usługi w zakresie zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwienia odpadów komunalnych ?

Jest to możliwe po uzyskaniu stosownego zezwolenia wójta (burmistrza lub prezydenta miasta). Zarząd gminy powinien określić i podać do publicznej wiadomości wymagania, jakie powinien spełnić przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie takiego zezwolenia. Jednym z ustawowych warunków jest zgodność z m.in. plan gospodarki odpadami. Zarząd gminy może też określić na której części gminy usługi mają być świadczone. W takim przypadku wybór podmiotu wykonującego usługi na danym terenie następuje w drodze przetargu publicznego.

Z obowiązku uzyskania omawianego zezwolenia ustawodawca zwolnił jedynie gminne jednostki organizacyjne prowadzące tego typu działalność na obszarze własnej gminy. Jednostki te muszą jednak spełniać określone w ustawie warunki wymagane przy udzielaniu zezwoleń.

Za wywożenie śmieci płacą właściciele nieruchomości. Czy sposób zbierania odpadów wpływa na cenę tych usług?

Górna granica stawek opłat może zostać ustalona przez radę gminy. W takim przypadku stosuje ona niższe stawki opłat, jeżeli odpady są zbierane i transportowane w sposób selektywny.

Czy istnieje możliwość pozbywania się odpadów we własnym zakresie?

Właściciele nieruchomości zostali zobowiązani do udokumentowania korzystania z usług gminnej jednostki organizacyjnej bądź przedsiębiorcy posiadającego stosowne zezwolenie - poprzez okazanie umowy i dowodów płacenia za takie usługi. Jeśli właściciel nieruchomości nie jest w stanie udokumentować korzystania z usług, jego obowiązki przejmuje gmina w trybie wykonania zastępczego.

W przypadku, gdy obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi przejęła w drodze uchwały rada gminy, to wówczas ustała ona opłatę za wykonanie przejętych obowiązków. Opłatę ustała się w sposób zryczałtowany za okresowe pozbywanie się wskazanego rodzaju odpadów komunalnych. Jej wysokość jest uzależniona od faktycznych kosztów ponoszonych przez gminę z tytułu zorganizowania i funkcjonowania systemu zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych. W przypadku zbierania i transportowania odpadów w sposób selektywny stawki opłat powinny być niższe.

Rada gminy określa ponadto termin uiszczania opłat. Niestosowanie się do tych ustaleń powoduje przymusowe ściągnięcie w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Myślę, że obszerne wyjaśnienia Pana Dyrektora pomogą naszym czytelnikom poznać istotę ustaw regulujących gospodarkę odpadami komunalnymi. Jest to warunkiem zrozumienie ich celowości i praktycznego wprowadzania w życie przez mieszkańców terenów wiejskich. Bardzo dziękuję, Panie Dyrektorze, za rozmowę.

Rozmawiała Anna Truskolaska

Nowa linia kredytowa dla grup producentów rolnych

Zasady udzielania kredytów na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w rolnictwie, przetwórstwie rolno-spożywczym i usługach dla rolnictwa przez grupy producentów rolnych - Symbol GP zostały wprowadzone Zarządzeniem numer 12/2002 Prezesa ARiMR z dnia 17 kwietnia 2002 r.

O kredyt mogą ubiegać się grupy producentów rolnych utworzone, zgodnie z ustawą o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw, dla produktów lub grup produktów wymienionych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie wykazu produktów i grup produktów, dla których mogą być utworzone grupy producentów rolnych, minimalnej rocznej wielkości produkcji towarowej oraz minimalnej liczby członków grupy producentów rolnych, posiadające decyzję wojewody właściwego ze względu na siedzibę grupy o wpisie do rejestru grup, prowadzące działalność, jako przedsiębiorca posiadający osobowość prawną.

O kredyt na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych polegających na świadczeniu usług rolniczych mogą ubiegać się grupy, których zakres działania określony w akcie założycielskim, dopuszcza prowadzenie takiej działalności.

Grupy producenckie mogą także ubiegać się o udzielenie kredytu na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych polegających w pierwszej kolejności na zespołowym użytkowaniu maszyn i urządzeń rolniczych przez członków grupy oraz dodatkowo

na świadczeniu usług rolniczych.

Kredyt może zostać udzielony na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych polegających na:

1) zakupie, modernizacji, adaptacji budowie i rozbudowie budynków i budowli gospodarczych wykorzystywanych dla potrzeb działalności produkcyjnej prowadzonej przez grupę (z wyłączeniem w 2002 r. budowy, rozbudowy, adaptacji, modernizacji budynków i ich wyposażenia jeżeli te inwestycje prowadzą do powstania nowej lub zwiększenia już istniejącej powierzchni służącej do produkcji jaj i żywca drobiowego),

2) dokończenie rozpoczętej inwestycji, o której mowa w pkt. 1,

3) zakupie i montażu maszyn, urządzeń i narzędzi wykorzystywanych do produkcji rolnej,

4) zakupie stada podstawowego,

5) zakupie, budowie, adaptacji i modernizacji myjni, obiektów do czyszczenia, sortowni, przechowalni, zamrażalni, chłodni i schładzalni owoców, warzyw i ziemniaków, pakowalni ziemniaków, owoców i warzyw dla potrzeb działalności prowadzonej przez grupę producentów rolnych,

6) zakupie, budowie, rozbudowie i modernizacji budynków oraz zakupie maszyn i urządzeń wykorzystywanych do suszenia ziarna zbóż i nasion innych roślin dla potrzeb działalności prowadzonej przez grupę producentów rolnych,

7) zakupie, budowie, adaptacji i modernizacji elewatorów i silosów zbożowych dla potrzeb działalności prowadzonej przez grupę,

8) zakupie, budowie, adaptacji i modernizacji elewatorów i silosów do przechowywania nasion roślin oleistych dla potrzeb działalności prowadzonej przez grupę,

9) wstępnym przygotowaniu płodów rolnych do sprzedaży (czyszczeniu, myciu, sortowaniu, pakowaniu),

10) zakupie ciągników, przyczep rolniczych, samochodów ciężarowych, dostawczych, specjalistycznych dla potrzeb działalności prowadzonej przez grupę producentów rolnych,

11) zakupie, modernizacji, adaptacji i wyposażeniu w niezbędny sprzęt, tj. regałów, lad chłodniczych, wag do sprzedaży detalicznej, kas fiskalnych, komputerów wraz z oprogramowaniem, aparatów telefonicznych, faksów, wyposażenia części socjalnej (umywalki, ubikacje) pomieszczeń lub obiektów, w których prowadzona będzie przez grupę producentów rolnych sprzedaż detaliczna,

12) zakupie niezbędnego wyposażenia, tj. komputerów wraz z oprogramowaniem, kas fiskalnych, mebli, regałów, aparatów telefonicznych, faksów oraz opłata za korzystanie z pomieszczeń zlokalizowanych na terenach giełd rolniczych lub rynków hurtowych, w których prowadzona będzie sprzedaż hurtowa przez grupę producentów rolnych,

13) zakupie maszyn i urządzeń wykorzystywanych do:

a) uboju, chłodzenia lub mrożenia mięsa końskiego,

b) uboju, chłodzenia lub mrożenia mięsa wołowego,

c) uboju, chłodzenia lub mrożenia mięsa wieprzowego,

d) uboju, chłodzenia lub mrożenia mięsa oraz podrobów z drobiu,

e) uboju, chłodzenia lub mrożenia mięsa oraz podrobów króliczych,

f) chłodzenia ziemniaków,

g) suszenia liści tytoniu,

h) suszenia chmielu,

i) uboju, chłodzenia lub mrożenia mięsa baraniego i koziego,

j) chłodzenia lub mrożenia świeżych ryb słodkowodnych,

14) budowie obiektów, zakupie, modernizacji i instalacji maszyn oraz urządzeń poprawiających gospodarkę energetyczną, wodno-ściekową i ochronę środowiska.

Grupy producentów rolnych utworzone dla grupy produktów "ryby żywe słodkowodne" niezależnie od określonych wyżej możliwości przeznaczenia kredytu, mogą ubiegać się o udzielenie kredytu na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych dla potrzeb działalności prowadzonej przez grupę.

Przedsięwzięcia inwestycyjne mogą być realizowane również w obiektach dzierżawionych w okresach wieloletnich, po uzyskaniu zgody właściciela na realizację inwestycji. Przez dzierżawę w okresie wieloletnim należy rozumieć umowę dzierżawy zawartą na okres dłuższy niż 3 lata i trwający co najmniej do końca okresu kredytowania. Umowa dzierżawy musi być zawarta na piśmie i powinna w sposób nie budzący wątpliwości określać datę jej zawarcia i czas jej trwania.

Kwota kredytu nie może przekroczyć 70% wartości nakładów inwestycyjnych na przedsięwzięcia realizowane przez grupę producentów rolnych, nie więcej jednak niż 8 mln zł.

Oprocentowanie kredytu dla kredytobiorcy w stosunku rocznym wynosi 0,25 stopy redyskontowej weksli, aktualnie 2,75%.

Kredyt może zostać udzielony maksymalnie na 8 lat z karencją w spłacie kapitału nie mogącą przekroczyć 2 lat.

Opracowała K. Laskowska

Centrala Nasienna w Parczewie

ul. Szkolna 32

tel. (083) 354 13 28,

Oferuje do sprzedaży:

- *Pasze, koncentraty i premiksy firm: Lando O Lakes, Sano, Josera, LNB, EuRolPol, SCHAUMANN, Ekoplon, Polfarm, Polsanders, Bacutil, Unipasz, Mikita*
- *Śrutę sojową i rzepakową.*
- *Sprzęt i maszyny rolnicze.*
- *Nawozy płynne i krystaliczne INTERMAG*

Kredyt czy leasing dla rolnika

Dla rolników stawiających na rozwój gospodarstw źródłem finansowania inwestycji mogą być środki własne lub obce. W przypadku braku środków własnych znaczenia nabierają formy rozłożenia w czasie płatności związanych z zakupem środka trwałego.

Najbardziej znanym sposobem pozyskiwania środków finansowych na inwestycje jest kredyt bankowy, czyli umowa finansowa polegająca na udostępnieniu kredytobiorcy środków pieniężnych w określonej ilości z przeznaczeniem na określony w umowie cel za odpłatnością. Zakupiona rzecz lub nieruchomość za kredyt od początku stanowi własność kredytobiorcy.

W krajach o rozwiniętej gospodarce rynkowej jest wiele możliwości pozyskiwania środków na inwestycje. Od kilku lat w Polsce coraz popularniejszy staje się leasing - dzierżawa dóbr majątkowych, które mogą być nabyte przez dzierżawcę po ustalonym terminie w drodze wykupu.

Leasing jest to umowa, na mocy której leasingodawca przekazuje leasingobiorcy prawo użytkowania określonego środka trwałego (maszyny, samochodu, nieruchomości itp.) w określonym terminie za określone płatności. Podmiotem faktycznie finansującym taką transakcję jest bank, któremu odsprzedawana jest przez firmę wierzytelność wynikająca z umowy. Usługi leasingowe świadczą niektóre banki jak i wyspecjalizowane firmy, których działa u nas 200.

W polskich warunkach wyróżnia się dwa rodzaje transakcji leasingowych:

- **leasing kapitałowy** (finansowy), który polega na odpłatnym korzystaniu z przedmiotu umowy w czasie zbliżonym do okresu jej gospodarczego wykorzystania. Raty są zwykle miesięczne. W każdej racie pewną część stanowi wartość nabycia lub wytworzenia rzeczy, pozostałą część odsetkową stanowią wszelkie opłaty manipulacyjne, odsetki od zaciągniętego przez leasingodawcę kredytu na zakup środka trwałego. Po zakończeniu umowy umożliwione jest nabycie przedmiotu na własność (tzw. opcja wykupu określona w umowie).

Charakter leasingu kapitałowego jest podobny do sprzedaży na raty, a od kredytu różni się głównie ukształtowaniem praw i obowiązków każdej ze stron tej transakcji. Może być on korzystny przy nabyciu maszyn specjalistycznych, ciągników, samochodów, kombajnów w rolnictwie, gdzie występuje długi okres użytkowania środków.

- **leasing operacyjny** to umowa finansowa polegająca na udostępnieniu określonego przedmiotu umowy (maszyn, samochodu, nieruchomości itp.) leasingobiorcy na określony czas za odpłatnością okresową, zwykle miesięczną. Przedmiot umowy - rzecz lub nieruchomość pozostaje własnością firmy leasingowej.

Leasing operacyjny jest zbliżony do umowy najmu rzeczy ruchomej lub dzierżawy nieruchomości. Pozwala na obniżenie podstawy opodatkowania leasingobiorcy (całość rat zalicza się do kosztów uzyskania przychodu). Odpisy amortyzacyjne nalicza właściciel.

Rosnąca popularność leasingu w kraju ma swoje dwa źródła:

- jest atrakcyjną formą finansowania zakupów inwestycyjnych dla firm chcących kupić maszynę lub samochód bez skomplikowanych procedur bankowych związanych z zabezpieczeniem kredytu, stanowi zobowiązanie pozabilansowe, przez co firma może mieć lepsze wyniki i wykazywać lepszą zdolność kredytową, choć leasing jest droższy od kredytów preferencyjnych,
- umożliwia zmniejszenie podatku dochodowego.

Korzyści podatkowe i bilansowe dotyczą jednakże tylko tych podmiotów, które prowadzą księgi rachunkowe w oparciu o Ustawę o działalności gospodarczej, Prawo Spółdzielcze lub Kodeks Handlowy.

Przy wyborze oferty firmy leasingowej warto jest przeanalizować:

- całkowity koszt leasingu (suma rat kapitałowych łącznie z opłatą początkową, prowizją, opłatami manipulacyjnymi, kosztem polisy ubezpieczeniowej oraz ceną wykupu przedmiotu leasingu),
- wysokość kaucji lub depozytu gwarancyjnego, który jest właściwie zamrożeniem środków bez oprocentowania,
- możliwość wyboru wariantu spłaty,
- formą zabezpieczenia umowy leasingowej (najczęściej jest to weksel lub gwarancja bankowa i zastaw).

Weksel jako zabezpieczenie wykonania umowy występuje w postaci weksla gwarancyjnego lub kaucyjnego. Złożenie podpisu na dokumencie mającym wymaganą w prawie wekslowym formę i treść zobowiązuje wystawcę do zapłaty.

Weksel in blanco jest głównie instrumentem kredytu lub gwarancji. Wystawca, zobowiązując się wekslowo, nie wypełnia blankietu, lecz składa na nim tylko swój podpis. Weksel in blanco funkcjonuje jako weksel gwarancyjny i ma na celu zabezpieczenie wierzytelności. Oprócz tego występuje on jako weksel kaucyjny (depozytowy), gdy wystawiony jest na określoną sumę dla zabezpieczenia roszczeń z tytułu zawartej umowy.

Gwarancja bankowa jest zobowiązaniem banku udzielającego gwarancji do spłaty kredytu wraz z odsetkami.

Zastaw to ograniczone prawo rzeczowe, które może być ustanowione na rzeczach ruchomych lub prawach np. maszynach, pojazdach. Istotne jest to, by przedmiot zastawu dał się łatwo upłynnić oraz by jego wartość była wyraźnie wyższa od udzielonego kredytu wraz z odsetkami.

Katarzyna Czebreszuk

Rachunkowość rolna dla potrzeb Wspólnej Polityki Rolnej

W roku 2002 wszedł pilotażowy program dotyczący systemu zbierania i wykorzystywania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych, tzw. "Polski FADN". Podstawą prawną jest Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. (Dz. U. Nr 3 z 2001 r., poz. 20)

Podstawowym celem systemu jest:

- określenie rocznych dochodów wytworzonych w gospodarstwach rolnych;
- wykonywanie analiz ekonomicznych dla różnych grup gospodarstw rolnych oraz ocena sytuacji w rolnictwie i na rynkach rolnych.

Do tego celu został opracowany jednolity, dla wszystkich gospodarstw, formularz ksiąg rachunkowych, do których będą zapisywane dane rachunkowe a następnie przenoszone do programu komputerowego.

W przyszłości system będzie się opierał o gospodarstwa dobierane w sposób losowy i tylko wtedy jeśli użytkownicy wyrażą zgodę i podpiszą z Biurem Rachunkowym umowę o zbieraniu danych rachunkowych.

W tym miejscu należy jeszcze dodać, że wyniki otrzymywane z zapisów rachunkowych będą stanowiły doskonały materiał niezbędny do podejmowania decyzji gospodarczo-produkcyjnych przez użytkownika gospodarstwa.

Podstawowe zasady obowiązujące w systemie:

- Dane rachunkowe zebrane z gospodarstw rolnych nie mogą być wykorzystywane dla celów podatkowych (Dz. U. Nr 3 z 2001 r., poz. 20, Art. 4.1).
- Dane osobowe użytkowników gospodarstw rolnych są chronione na zasadach określonych w Ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883) i nie mogą być udostępniane bez zgody użytkownika gospodarstwa rolnego.
- Dane źródłowe oraz wyniki określonego gospodarstwa mogą być udostępniane wyłącznie przez samego rolnika lub za jego zgodą.
- Wyniki produkcyjno - ekonomiczne gospodarstw rolnych mogą być publikowane wyłącznie w postaci średnich dla wydzielonych grup gospodarstw - każda grupa musi zawierać co najmniej 15 gospodarstw.
- Zakres gromadzonych danych źródłowych z gospodarstw rolnych dostosowano do wymogów sprawozdania z gospodarstwa do UE oraz pojęć i kategorii ekonomicznych obowiązujących w systemie gospodarki rynkowej.

Gromadzeniu danych rachunkowych z gospodarstw rolnych będzie służył zestaw 6 dokumentów, tj.:

- Instrukcja Prowadzenia Zapisów w Książkach Rachunkowych;
- Instrukcja Kodowania oraz Wykaz Kodów;
- Spis Aktywów i Zobowiązań na 1 stycznia (SAiZ);
- Spis Wybranych Aktywów i Zobowiązań na 31 grudnia (SWAiZ);
- Książka Wpływów i Wydatków (KWiW);
- Książka Obrotów i Zaszłości (KOiZ).

Każde gospodarstwo objęte systemem zbierania danych rachunkowych będzie miało nadany indywidualny numer identyfikacyjny pod którym będzie zapisane w zbiorze komputerowym w Wojewódzkim Biurze Rachunkowym.

Książki do spisu aktywów i zobowiązań są niezbędne do określenia, na początek i na koniec roku obrachunkowego, stanu aktywów trwałych i obrotowych gospodarstwa rolnego (majątku trwałego i obrotowego gospodarstwa rolnego).

Książka wpłat i wypłat gospodarstwa rolniczego przeznaczona jest do systematycznego rejestrowania wszelkich transakcji gospodarstwa dotyczących kupna bądź sprzedaży w ujęciu ilościowym i wartościowym.

Książka obrotów i zaszłości gromadzi informacje dotyczące zdarzeń wewnątrz gospodarstwa w ujęciu ilościowym w okresie obrachunkowym.

Kazimierz Kuć

PPUH „ROLBUD"
Spółka jawna 21-200 Parczew
ul. 11 Listopada 82 tel. 083 355 06 39, 355 06 39
ul. Składnicowa tel. 083 355 12 06, 355 12 06

oferuje: *nawozy*
materiały budowlane
olej opałowy tel. 0 502 339 204
doradztwo
pasze CARGILL

Zapraszamy

Rajd Rowerowy Młodych Rolników do Brukseli

12 maja br. w Końskowoli odbyły się eliminacje wojewódzkie do Rajdu Kolarskiego Warszawa - Bruksela pod Patronatem Prezydenta Rzeczpospolitej Polskiej Aleksandra Kwaśniewskiego. W eliminacjach wzięło udział 38 osób z całego województwa lubelskiego. Zgodnie z planem uczestnicy po rejestracji i otrzymaniu numerów startowych, rękawiczek rowerowych ufundowane przez AGRICOLA oraz czapeczek i koszulek ufundowane przez PROGRESCHEM ŚWIĆ, zasiedli do rozwiązywania testu sprawdzającego wiedzę o Unii Europejskiej. Test został przesłany przez głównego organizatora w zalakowanej kopercie. Składał się z 20 pytań. Najlepiej test rozwiązał Pan Tomasz Frączek z Kraśnika udzielił 18 prawidłowych odpowiedzi. Na wyróżnienie zasługują Panowie Adam Panasiuk z Urszulina i Dariusz Kloc z Włodawy, którzy dali 17 prawidłowych odpowiedzi. Również wysoko zostali ocenieni Panowie Andrzej Filip z Marynina (16), Łukasz Rakowiecki z Raciborowic Kol. (16), Grzegorz Antoszak z Huty Tarnawackiej (15), Robert Mazurek z Białej (15), Aleksander Kmita z Kazimierza Dolnego (14). "Pytania w teście były łatwe ale były też i trudne wymagające sporej wiedzy z zakresu Unii Europejskiej" - tak ocenił test jeden z uczestników rajdu. Po sprawdzianie wiedzy na temat UE uczestnicy rywalizowali ze sobą w sportowym duchu. Zaczęto od jazdy indywidualnej na czas na dystansie ok. 5 km, sprawdzono uczestników na torze przeszkód a następnie wszyscy wyruszyli na 22 km rajd na trasie Końskowola - Klementowice - Końskowola.

Pytania z testu (prawidłowe odpowiedzi)

1. **W skład Rady Europejskiej wchodzą**
   (Szefowie Państw i Rządów)
2. **Tzw. Dyrektywa Azotanowa reguluje**
   (działania ograniczające zanieczyszczenia wody)
3. **Siedziba Komisji Europejskiej mieści się w :**
   (Bruksela)
4. **Polska może liczyć na pomoc z Funduszy Strukturalnych:**
   (po przystąpieniu do UE)
5. **Co to jest UKIE?**
   (Urząd Komitetu Integracji Europejskiej)
6. **Z ilu cyfr składa się nowy numer identyfikacyjny na kolczyku dla bydła?** *(12)*
7. **Jaki system kwalifikacji mięsa jest w UE?** *(EUROP)*
8. **Co to jest dumping?** *(sprzedaż artykułów za granicą poniżej ich wartości nominalnej)*
9. **Na ile lat Unia ustala swój budżet ?** *(7 lat)*
10. **W jakim mieście założono Europejską Radę Młodych Rolników** *(Rzym)*
11. **Co to jest WPR ?** *(Wspólna Polityka Rolna)*
12. **Kto objął patronat honorowy nad Rowerowym Rajdem Młodych Rolników do Brukseli**
    (Aleksander Kwaśniewski)
13. **Co to jest FADN**
    (Sieć Danych Rachunkowości Gospodarstw Rolnych)
14. **Premie dla krów "mamek" wypłacane są jedynie dla krów ras** *(mięsnych)*
15. **Najwyższą władzą CEJA** jest: (Walne Zgromadzenie)
16. **Kierownictwo Rady Unii Europejskiej przypada kolejno wszystkim państwom członkowskim przez okres:**
    (6 miesięcy)
17. **O jaki plon referencyjny wystąpiła Polska w stanowisku negocjacyjnym?** (3.61 t/ha)
18. **Agencje rządowe wspomagające rynek artykułów rolno-spożywczych to:** *(ARiMR, ARR)*
19. **Czy możliwy jest transfer kwot mlecznych miedzy państwami członkowskimi EU?** *(nie)*
20. **Ile jest państw kandydujących do EU?** *(13)*.

Po sumowaniu wszystkich punktów z poszczególnych zawodów najlepszym kolarzem okazał się Pan Adam Zając z Bełżyc w następnej kolejności byli Rafał Suszek Parchatka, Arkadiusz Kraska Puławy, Aleksander Kmita Kazimierz Dolny, Krzysztof Paradowski Krasnystaw, Marek Kulik Puławy, Piotr Targoński Michów, Łukasz Tomasiewicz Szczekarków, Tomasz Frączek Kraśnik. W wyścigach rywalizowały również trzy Panie. Najlepszym kolarzem płci pięknej okazała się Pani Elwira Małgorzata Tymicka z Leśnej Podlaskiej, która za to osiągnięcie otrzymała Puchar Dyrektora WODR w Lublinie z/s w Końskowoli.

Kiedy zawody ukończono jury powołane przez organizatora podsumowało punkty zdobyte za zajęte miejsca w teście oraz punkty z rajdu i wyłoniło listę zwycięzców eliminacji wojewódzkich

Czwórka zwycięzców otrzymała puchary ufundowane przez Wojewodę Lubelskiego, Marszałka Województwa Lubelskiego, Starostę Powiatu Puławskiego, Wójta Gminy Końskowola. Dodatkowo 22 najlepszych zawodników otrzymało nagrody rzeczowe ufundowane przez sponsorów. Poza tym każdy uczestnik rajdu otrzymał pamiątkowy dyplom, a panie dodatkowo otrzymały zestaw krzewów ozdobnych do własnego ogródka.

Województwo Lubelskie w Rajdzie Rowerowym Młodych Rolników do Brukseli reprezentować będą:

1. **Tomasz Frączek - Kraśnik**
2. **Rafał Suszek - Parchatka**
3. **Marek Kulik - Puławy**

Zwycięzcom serdecznie gratulujemy !
Wszystkim sponsorom imprezy tzn.
Lubelska Izba Rolnicza,
Lubelska Giełda Rolno-Ogrodnicza,
Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa,
Spółdzielnia Pracy Agricola - Ciecierzyn,
Pan Leszek Wróbel - Gospodarstwo Rolne - "NIWA"- Końskowola,
Bank PKO - Lublin,
Towarzystwo Ubezpieczeń i Asekuracji WARTA S.A. -Lublin ,
Lucjan i Grzegorz Kurowscy - Gospodarstwo Szkółkarskie w Końskowoli,
P.H. "PROGRESS-CHEM" - Zamość, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska - Kurów ,
Nałęczowianka sp. z.o.o. - Nałęczów, Zakłady Mięsne "Końskowola" organizatorzy serdecznie dziękują.

nowy nawóz z Polic

Polifoska M

Szeroka oferta asortymentowa nawozów z Zakładów Chemicznych "POLICE" SA ulega ciągłemu doskonaleniu. Wynika to z zapotrzebowania na nowe nawozy ze względu na postępujące coraz powszechniej zubożenie gleb.

Jedynym sposobem przerwania tego niekorzystnego procesu jest nawożenie. W warunkach niedoboru danego składnika następuje zniżka plonu, a często nie widać wyraźnych objawów niedoboru danego pierwiastka na roślinach. Takie utajone niedobory są w praktyce rolniczej i ogrodniczej najbardziej niebezpieczne, bo ograniczona jest efektywność nawożenia, a trudno ustalić przyczynę, czyli składnik ograniczający rozwój rośliny.

Ponieważ w praktyce jest prawie niemożliwe określenie "utajonych niedoborów" pierwiastków, dlatego Zakłady Chemiczne "POLICE" SA oferują kompleksowe nawozy wieloskładnikowe, charakteryzujące się takim składem chemicznym, aby im zapobiec. W ten sposób przestrzegane jest jedno z najstarszych praw nawozowych (prawo minimum), że wielkość plonu uzyskanego z danego pola zależy od tego składnika pokarmowego, niezbędnego dla rozwoju rośliny, który w glebie znajduje się w najmniejszej ilości. Dlatego nawozy z Polic są bogatym źródłem nie tylko podstawowych składników pokarmowych, czyli azotu, fosforu i potasu, ale także siarki i magnezu, a niektóre także mikroelementów.

Mając na uwadze zmiany zasobności gleb, wymagania pokarmowe roślin w warunkach coraz niższego nawożenia organicznego i mineralnego, zmiany struktury zasiewów itd., Zakłady Chemiczne "POLICE" SA oferują na jesienny sezon nawozowy w 2002 roku nowy kompleksowy nawóz wieloskładnikowy:

POLIFOSKĘ M- nawóz wieloskładnikowy NPKMgS 4-12-32-2-4. Nawóz granulowany o równomiernych, dużych granulkach, nie zbrylających się trwale. Gęstość nasypowa: 0.9-1.0 kg/dm3.

Polifoska M zawiera 5% azotu (N) w formie amonowej, 16% fosforu (P2O5) w formie fosforanu jedno i dwuamonowego, w tym 15,5% fosforu rozpuszczalnego w obojętnym cytrynianie amonu i wodzie, czyli przyswajalnego i 14% rozpuszczalnego w wodzie. Nawóz zawiera 24% potasu (K_2O) rozpuszczalnego w wodzie, w formie chlorku potasu, czyli soli potasowej, 4% magnezu (MgO) całkowitego, w formie węglanu i 3% siarki (S) rozpuszczalnej w wodzie, w formie siarczanu. Azot w formie amonowej nie ulega wymywaniu z gleby, jest wolno pobierany przez rośliny, wspomaga pobieranie fosforu i ogranicza nadmierne pobieranie potasu. Fosfor w formie fosforanu amonowego jest najlepiej przyswajalną formą tego składnika, dobrze pobieraną również w warunkach niedoboru wody w glebie. Wysoka zawartość dobrze przyswajalnego magnezu w tym nawozie w znacznym stopniu pokrywa potrzeby magnezowe roślin. Taki skład chemiczny Polifoski M wpływa na dobre ukorzenienie roślin, prawidłowy ich rozwój od okresu powschodowego, zwiększa odporność roślin, a stosowany przedsiewnie zwiększa ich mrozoodporność oraz wpływa na poprawę jakości plonu.

STOSOWANIE Nawóz ten może być stosowany pod wszystkie rośliny uprawne: zboża ozime i jare, strączkowe, przemysłowe i okopowe, na użytkach zielonych oraz w uprawie warzyw i sadownictwie. Polifoskę M zaleca się stosować w pierwszej kolejności pod rośliny uprawiane na glebach ubogich w magnez i potas, na glebach lżejszych oraz w warunkach niskiego nawożenia mineralnego i organicznego. Polifoska M jest również doskonała do nawożenia warzyw, trawników i roślin ozdobnych jednorocznych, dwuletnich i wieloletnich, w tym iglaków

Najwyższą efektywność uzyskuje się stosując Polifoskę M przedsiewnie, mieszając z glebą na głębokość 10-20 cm. **Nawóz ten można stosować także wczesną wiosną, pogłównie na rośliny ozime.** Uprawy wieloletnie nawozić wiosną.

Polifoskę M można mieszać w dowolnym czasie z solą potasową, a bezpośrednio przed rozsiewem z mocznikiem, saletrą amonową i z saletrzakiem, pod warunkiem że nawozy są suche.

SKŁADOWANIE Worki polietylenowe z nadrukiem, zamykane przez zgrzewanie, o zawartości netto - 25 lub 50 kg, układać najwyżej w 10 warstw. Kontenery elastyczne nie przekraczające 500 kg można przechowywać w stosach do wysokości trzech warstw, a powyżej 500 kg - w stosach złożonych z dwóch warstw. Magazynować w pomieszczeniach zadaszonych lub na utwardzonych placach. Nawóz należy zabezpieczyć przed wpływem warunków atmosferycznych (promieniowanie słoneczne, opady).

Szczegóły dotyczące zaleceń nawozowych dostępne są w formie ulotek, w naszych punktach sprzedaży. Dodatkowe informacje, o nawożeniu i nawozach, uzyskać można:

w Zespole Doradztwa Rolniczego,
tel. 091 317 31 10, 317 40 82,
602 40 72 59
lub fax 091 317 46 30.

Adam Grześkowiak

W magazynach zbożowych jak i spichrzach wiejskich występuje wiele szkodliwych owadów i roztoczy, które odżywiają się ziarnem zbóż i jego przetworami. Większość z nich przechodzi cały swój rozwój w pomieszczeniach zamkniętych, tylko nieliczne z nich rozwijają się w polu, a do magazynów dostają się na jesieni razem z nasionami.

Szkodniki magazynowe

Wielkość szkód powodowanych przez te szkodniki zależy od warunków, w jakich przechowywane jest ziarno. W czasie zbioru mechanicznego, w przypadku niesprzyjającej pogody ziarno często jest wilgotne, co wpływa niekorzystnie na jego magazynowanie. Oprócz tego ulega także połamaniu lub otarciu z okryw nasiennych, wskutek czego w takim ziarnie łatwo rozwijają się owady i roztocze. Straty wynikające z żerowania szkodników magazynowych powodują ubytek masy płodów rolnych, ich rozdrobnienie oraz zanieczyszczenie. Przyczyniają się one również do nawilżenia i zagrzewania się przechowywanych produktów, co ułatwia rozwój grzybów i bakterii. Żerujące owady powodują też zmianę smaku i zapachu artykułów spożywczych obniżając w ten sposób ich wartość.

Typowe szkodniki magazynowe jak wołek zbożowy, trojszyki, spichrzele, mkliki oraz rozkruszki żyją i rozmnażają się w magazynowanym ziarnie, produktach zbożowych, paszach względnie w nasionach. Cały cykl rozwojowy - od jaja do osobników dorosłych odbywa się w pomieszczeniach zamkniętych (poza strąkowcem fasolowym). Do ich rozwoju oprócz pokarmu potrzebna jest odpowiednia temperatura i wilgotność. Gdy warunki te nie są dla nich dogodne, potrafią przez długi okres czasu żyć bez pokarmu, ukryte w zacisznych miejscach lub szczelinach magazynu. Zapach świeżego wilgotnego ziarna przywabia je i dlatego w jesieni zboże złożone w magazynie jest szczególnie narażone na ich inwazję. W związku z tym w ochronie ziarna i innych produktów przed szkodnikami ważne jest ich zwalczanie w pustych pomieszczeniach. Źródłem porażenia mogą też być między innymi: środki transportu, maszyny do czyszczenia ziarna oraz worki.

W pomieszczeniach magazynowych spośród roztoczy najczęściej spotykane są: **rozkruszki, a z owadów- wołek zbożowy, rozpłaszczyk rdzawy, spichrzel surynamski, pustosz kradnik, żywiak chlebowiec, mącznik młynarek, trójszyk ulec, strąkowiec fasolowy, mól ziarniak, omacnica spichrzanka i mklik mączny.**

Rozkruszki- są to małe pajęczaki, długości około 0,5 mm. Są one białawe, trudne do zauważenia w pyle gołym okiem. Rozwijają się tylko w pomieszczeniach. W ziarnie żerują na zarodkach, oprócz tego uszkadzają produkty przemiału, otręby, makuchy i nasiona różnych roślin. Mąka silnie opanowana przez roztocze wilgotnieje, zagrzewa się, nie nadaje się do wypieku, nabierając przy tym ostrego miodowego zapachu. Produkty silnie porażone przez te szkodniki są szkodliwe dla ludzi i zwierząt. Rozkruszki lubią wilgoć i ciepło, w suchych produktach nie rozwijają się. W sprzyjających warunkach cały rozwój jednego pokolenia trwa tylko 10 dni, a jedna samica składa od kilkudziesięciu do kilkuset jaj. Mogą być przenoszone do magazynów przez owady, gryzonie, ptaki, na narzędziach, obuwiu, a także na workach.

Rozkruszki są trudne do zwalczenia. Masowy ich rozwój można powstrzymać poprzez utrzymanie czystości w magazynie oraz zachowanie wilgotności produktów (poniżej 12 %) i temperatury powietrza (poniżej 15 ^{0} C).

Wołek zbożowy- chrząszcz długości około 5 mm, barwy od jasnobrązowej do czarnej, z głową wydłużoną w kształcie ryjka. Owad ten nie lata, lecz łatwo wspina się po workach, ścianach i sufitach, skąd może spadać na pryzmy zboża. Ten szkodnik nie występuje w polu- całe życie spędza w magazynach. Najchętniej przebywa w ciemnych, nie przewietrzanych, wilgotnych i ciepłych składach. Cały rozwój wołka, który trwa około 6 tygodni i odbywa się wewnątrz ziarna. Samica składa jajo w ziarno po uprzednim wyżłobieniu w nim otworka, po czym zakleja otworek. Wylęgła larwa żeruje wewnątrz ziarna i tam przepoczwarcza się.

Dorosły chrząszcz wydostaje się na zewnątrz przez wygryziony przez siebie w ściance ziarna okrągły otworek. Chrząszcz żeruje między ziarnem zjadając je i rozdrabniając. Uszkadza okrywy ziarna, zanieczyszcza je oraz powoduje jego zagrzewanie. Ziarno takie łatwiej się psuje, fermentuje, a ponadto jest uszkadzane przez inne owady i roztocze.

Wołek żeruje w ziarnie wszystkich zbóż, w kaszach, otrębach i mące. Masowo wychodzi z ukrycia na wiosnę i na jesieni, i wtedy składa najwięcej jaj. Jest bardzo wytrzymały na głód, brak powietrza i mróz. W temperaturze 10 ^{0}C rozwój jego ulega zahamowaniu a chrząszcze zapadają w uśpienie.

Wołek ryżowy- chrząszcz podobny kształtem do wołka zbożowego ale mniejszy długości 2-3,5 mm. Ciało koloru ciemnobrązowego, matowe. Poraża te same produkty co wołek zbożowy. Występuje w

➔

strefie klimatu ciepłego i tropikalnego, skąd bywa przywożony do nas z transportami ryżu lub kukurydzy. Larwy i poczwarki przechodzą rozwój wewnątrz ziarna.

Rozpłaszczyk rdzawy- chrząszcz o długości 1,5-2,5 mm barwy czekoladowej, połyskujący. Występuje najczęściej w produktach rozdrobnionych (mąka, pasze, płatki owsiane). Ostatnio coraz częściej spotykany jest także w składowanym ziarnie. Jego rozwój jest możliwy ze względu na duże ilości ziarn uszkodzonych w wyniku sprzętu kombajnowego. Chrząszcze najczęściej przebywają w części powierzchniowej ziarna i przy dużym zagęszczeniu tworzą połyskującą warstwę.

Spichrzel surynamski- hrząszcz o długości 2,5- 3,5 mm, ciemnobrązowy. Występuje na wszystkich produktach pochodzenia roślinnego o dużej zawartości skrobi. Szkodnik ma bardzo krótki cykl rozwojowy i jedno pokolenie może rozwinąć się w ciągu 20 dni.

Pustosz kradnik- chrząszcz o długości 2-4,5 mm, barwy szarej z wyglądu podobny do pająka. Rozwój szkodnika może odbywać się w produktach pochodzenia roślinnego i zwierzęcego. Nie występuje licznie z uwagi na długi cykl rozwojowy. Jego obecność świadczy o tym, że magazyn jest zanieczyszczony i nie był dezynsekowany od lat.

Żywiak chlebowiec- chrząszcz o długości 2-5 mm koloru czerwonobrązowego. Pospolity szkodnik produktów spożywczych w mieszkaniach i magazynach. Szczególnie często spotykany w suchym pieczywie, przyprawach, ziołach i suszonych owocach. Larwy budują kokony z produktów spożywczych.

Mącznik młynarek-jest największym chrząszczem występującym w magazynach. Ma on około 14 mm długości, jest brązowoczarny, z dobrze rozwiniętymi skrzydłami lotnymi. Żerują zarówno chrząszcze dorosłe jak i larwy. Samica składa jaja do ziarna i produktów przemiału (mąka, kasza, otręby). Larwy i chrząszcze żerujące w ziarnie wygryzają w nim nieregularne otwory. Dorosła larwa ma do 30 mm długości, jest żółtobrązowa i twarda, podobna do drutowca. Cały rozwój mącznika młynarka może trwać od 4 miesięcy do 2 lat, w zależności od temperatury i wilgotności powietrza.

Trojszyk ulec- chrząszcz o długości 3-4 mm barwy rdzawobrązowej, połyskujący. Zasiedla wszystkie produkty pochodzenia roślinnego (mąka, kasze, otręby, ziarno zbóż). Samica składa jaja na produkty lub w szczelinach ścian i podłogi. Młode larwy są białe, natomiast dorosłe żółtawe i przypominają drutowce. Chrząszcze są odporne na brak pokarmu a podrażnione wydzielają cuchnącą ciecz przypominającą kamforę. Pod jego wpływem mąka nabiera ostrego nieprzyjemnego zapachu.

Strąkowiec fasolowy- chrząszcz długości około 2,5 mm, barwy brunatnoszarej. Dorosłe chrząszcze nie pobierają pokarmu. Samice składają jaja w dojrzewające strąki fasoli (na polu).Wylęgłe larwy wgryzają się do środka nasion i tam się rozwijają. Razem z fasolą dostają się do magazynu, gdzie kończą swój rozwój. Dorosłe chrząszcze wychodzą z nasion na zewnątrz przez okrągłe otwory wygryzione przez larwy. W magazynie samice składają jaja na nasiona fasoli, a rzadziej na innych gatunkach roślin strączkowych. W temperaturze otoczenia poniżej 15 ^{0} C rozwój strąkowca ulega zahamowaniu. Natomiast w ciepłych magazynach może on rozwijać się bez przerwy i dać kilka pokoleń w ciągu roku. Na pole przenoszony jest z nasionami fasoli. Do magazynów mogą być przywiezione także inne gatunki strąkowców np. grochowy, bobowy. Kończą one swój rozwój w magazynie, lecz nie porażają suchych nasion.

Mól ziarniak - jest małym motylem podobnym do mola ubraniowego lecz ciemniejszym. Samice składają jaja bezpośrednio na ziarno, produkty przemiału i nasiona różnych roślin. Gąsienice są białożółte z brunatną głową i żerują na powierzchni produktów osnuwając je przędzą w duże bryły. Cały rozwój trwa od 2 do 4 miesięcy.

Omacnica spichrzanka-jest motylem o rozpiętości skrzydeł 14-18 mm. Motyle nie pobierają pokarmu i po złożeniu jaj giną. Gąsienice żerują w oprzędach, a w warunkach niesprzyjających zapadają w uśpienie. Jest to szkodnik produktów pochodzenia roślinnego tj.: ziarna, pasz i suszonych owoców.

Mklik mączny- szary motyl, długości 9-12 mm. W ciągu dnia motyle siedzą nieruchomo na ścianach i sufitach, a spłoszone latają niechętnie. W nocy samice składają jaja bezpośrednio na ziarno, produkty przemiału, otręby i inne pasze treściwe, na nasiona i suszone zioła. Gąsienice przędą nitki, którymi osnuwają produkty i tworzą tam kanały mieszkalne. Następnie przenoszą się często na ściany, do szczelin i tam przepoczwarczają się w kokonach. Rozwój mklika mącznego zależy od temperatury i wilgotności powietrza oraz od rodzaju pokarmu. W naszych warunkach klimatycznych występują zwykle trzy pokolenia w ciągu roku. Żerują jedynie gąsienice (motyle nie pobierają pokarmu). Największe szkody powodują gąsienice przez sprzędzenie produktów, zanieczyszczenie ich i zawilgocenie. Potrafią one przegryzać worki i opakowania.

Aby zabezpieczyć pomieszczenia magazynowe przed szkodnikami, nie należy wprowadzać do nich porażonych produktów, a przede wszystkim utrzymać w nich czystość.

Okresem najodpowiedniejszym do przeprowadzenia w magazynach zabiegów profilaktycznych jest wiosna i początek lata.

Kazimiera Kuresza

Stonka ziemniaczana nadal groźna

Jest to najgroźniejszy szkodnik, rozpowszechniony w całej Europie i w Polsce, występuje masowo i może niszczyć całe plantacje. Z pojawieniem się stonki należy liczyć się co roku. Ważny jest rozkład temperatur panujący w okresie rozwoju tego szkodnika.

Optymalna temperatura dla rozwoju stonki ziemniaczanej wynosi 25 °C. Wtedy owad bardzo szybko dojrzewa i rozmnaża się. Larwy wylęgają się już po 5 dniach. Jeżeli rozkład temperatur jest niekorzystny, to rozwój szkodnika rozciąga się w czasie. Główną metodą ochrony plantacji przed stonką ziemniaczaną jest stosowanie chemicznych środków ochrony roślin. Na plantacjach znajdują się wówczas wszystkie stadia rozwojowe stonki, co utrudnia jej zwalczanie, gdyż używane insektycydy mają ograniczony okres działania i mogą być nieskuteczne na wszystkie stadia rozwojowe. Zwalczanie stonki polega głównie na niszczeniu larw drugiego i trzeciego stadium. W tym czasie larwy są barwy wyraziście pomarańczowej. Masowego pojawienia się larw należy oczekiwać w trzeciej dekadzie czerwca i pierwszej lipca. Termin wykonania zabiegu zwalczającego stonkę zależy od tego, jakim środkiem dysponujemy. Stosując insektycydy o natychmiastowym działaniu jak **pyretroidy preparaty fosforoorganiczne** lub **karbaminiany** najlepsze efekty zwalczania uzyskuje się wykonując zabieg w okresie masowego pojawienia się larw trzeciego stadium. Bezpieczniejsze dla środowiska są nowe selektywne preparaty /inhibitory chityny i biopreparaty/. Charakteryzują się one odmiennym sposobem działania. Szkodnik po spożyciu opryskanej rośliny żyje jeszcze kilka dni, ale już nie żeruje i nie przyjmuje pokarmu. Owady i larwy giną po kilku dniach. Biopreparaty i inhibitory chityny należy stosować na plantacji w czasie wylęgu larw pierwszego i drugiego stadium, ponieważ część tych preparatów działa hamująco na wytwarzanie chityny i hamuje przeobrażanie larw z jednego stadium w następne. Przy stonce ziemniaczanej głównie zwalcza się larwy, ale przy masowym pojawieniu się należy również zwalczać owady dorosłe. W przypadku zaatakowania rośliny przez większą ilość larw i owadów ulistnienie ulega całkowitemu zniszczeniu. Szkodnik ten może obniżyć plon ziemniaków o 80%.

Zalecane preparaty do zwalczania stonki ziemniaczanej w zależności składu chemicznego i optymalnych temperatur stosowania

Benedykt Lipiński

Zalecane preparaty do zwalczania stonki ziemniaczanej w zależności składu chemicznego i optymalnych temperatur stosowania

Grupa chemiczna	Nazwa preparatu	Dawka w l lub kg na 1 ha	Optymalna temperatura działania preparatu
Preparaty bakteryjne	Novodor 02 S.C.	3-5	powyżej 18°C
Inhibitory biosyntezy chityny	Andalin 250 DC	0,25-0,3	Powyżej 18°C
	Ekos 100 EC	0,25	
	Mat 050 EC	0,3	
	Nomolt	0,25	
Neonikotynoidy	Actara 25 WG	0,08	temperatura nie na wpływu
	Mospilan	0,06-0,1	
Etery arylo-propylowe	Trebon 10 S.C.	0,45-0,6	poniżej 20°C
	Trebon 30 EC	0,3	
Fenylopirazole	Regent 200 S.C.	0,1	temperatura nie ma wpływu
Fosforoorganiczne	Cotion- etyl 200 EC	1,5-2	powyżej 15°C
	Danacap 450 CS	1-1,5	
	Danadim 400 EC	1	
	Hostathion 40EC	0,9	
	Zolone 350 EC	1,5-2	
Pyretroidy	Alfamor 050 SC	0,2	powyżej 20°C
	Alfazot	0,2	
	Ammo 250 EC	0,1-0,12	
	Bulldock	0,2-0,3	
	Cyperkil	0,1-0,12	
	Decis 2,5 EC	0,2-0,3	
	Fastac10 EC	0,08-0,1	
	Fury 100 EC	0,1	
	Fury 100 EW	0,15-0,2	
	Karate 025 EC	0,2-0,3	
	Karate 25 WG	0,2-0,3	
	Patriot 2,5 EC	0,2-0,3	
	Patriot 100 EC	0,05-0,075	
	Ripcord 10EC	0,25-0,3	
	Ripcord Nowy 050 EC	0,2	
	Ripcord Super 050 EC	0,2	
	Sherpa 10 EC	0,25-0,3	
	Sumi-Alpha 050 EC	0,2-0,25	
	Sumicidin 20EC	0,3-0,4	
Karbaminiany	Marshal 250 WC	1-1,5	powyżej 15°C
	Oncol 120 EC	1-1.7	powyżej 18°C
	Oncol 200 EC	0,6-1	powyżej 18°C
	Propoxan 500 WP	0,6-1	powyżej 15°C
Nereistoksyny	Bancol 500 WP	0,3-0,4	od 10-35°C
Mieszaniny	Chlormezyl 500 EC	1-1,5	powyżej 15°C
	Decisquick 425 EC	0,3	od 15-20°C
	Nurelle D 550 EC	0,4-0,6	od 15-25°C

Informacje rynkowe

Ceny z targowisk w Polsce w okresie

27. 05. 2002 - 31. 05. 2002r.

Lp.	Województwo	Targowisko	Pszenica zł/dt	Żyto zł/dt	Jęczmień zł/dt	Ziemniaki zł/dt	Prosięta zł/parę	Cebula zł/kg
1.	Dolnośląskie	Bystrzyca kłodzka	-	-	-	100	-	1,70
2.	Kujawsko-Pomorskie	Golub - Dobrzyń	47	37	45	80	200	1,40
3.	Kujawsko-Pomorskie	Skępe	49	38	49	70	210	1,90
4.	Kujawsko-Pomorskie	Brodnica	50	-	48	100	230	1,40
5.	Łódzkie	Pajęczno	48	35	46	-	185	2,00
6.	Łódzkie	Wieluń	45	40	45	-	220	2,00
7.	*Lubelskie*	*Opole Lub.*	*42*	*38*	*40*	-	*165*	-
8.	*Lubelskie*	*Piaski*	*39*	-	*39*	*85*	*200*	*1,30*
9.	*Lubelskie*	*Wisznice*	*43*	-	*44*	-	*210*	*1,20*
10.	*Lubelskie*	*Chełm*	*42*	-	*37*	*37*	*175*	*1,70*
11.	Lubuskie	Drezdenko	50	36	40	80	200	1,60
12.	Lubuskie	Żary	60	40	50	70	200	1,40
13.	Małopolskie	Limanowa	60	50	58	60	280	2,00
14.	Małopolskie	Stary Sącz	60	50	58	90	240	2,00
15.	Mazowieckie	Głowaczów	55	34	58	70	200	1,50
16.	Mazowieckie	Siedlce	46	30	50	70	200	1,60
17.	Mazowieckie	Garwolin	50	35	50	50	190	2,00
18.	Mazowieckie	Pułtusk	51	33	48	40	185	1,10
19.	Podkarpackie	Dębica	60	40	55	80	200	1,90
20.	Podkarpackie	Ustrzyki D.	62	-	-	85	-	1,80
21.	Podkarpackie	Przeworsk	-	-	-	80	180	2,00
22.	Pomorskie	Dzierzgoń	55	-	-	50	180	1,50
23.	Pomorskie	Wejherowo	58	41	-	90	170	2,00
24.	Śląskie	Siewierz	56	50	56	100	230	1,80
25.	Śląskie	Żywiec	60	50	60	90	300	2,00
26.	Warmińsko - Mazurskie	Susz	48	-	48	60	200	1,00
27.	Warmińsko - Mazurskie	Orneta	45	-	-	50	190	1,60
28.	Wielkopolskie	Gniezno	58	-	56	50	220	1,60
29.	Wielkopolskie	Oborniki	60	-	-	80	220	2,00
30.	Wielkopolskie	Wolsztyn	45	38	46	60	210	2,00
31.	Zachodnio-Pomorskie	Stargard Szcz.	-	-	-	60	200	1,50
32.	Zachodnio-Pomorskie	Gryfice	-	-	-	60	200	1,50

Notowania cen targowiskowych sporządzone przez Oddział WODR w Grabanowie

(Ceny w zł za jednostkę)

Lp	Wyszczególnienie	J.M	Wisznice 03.06.2002 poniedziałek	Parczew 04.06.2002 wtorek	Piszczac 05.06.2002 środa	Radzyń Podlaski 05.06.2002 środa	Biała Podlaska 06.06.2002 czwartek	Łuków 06.06.2002 czwartek	Międzyrzec Podlaski 06.06.2002 czwartek
1.	Pszenica	dt	42 – 45	-	42 – 48	45 – 47	48-50	45-47	45-50
2.	Pszenżyto	dt	38 – 42	-	40 - 42	40	40	40	40
3.	Żyto	dt	-	-	-	30 – 32	35 -38	30-33	35
4.	Owies	dt	30 – 32	-	30 – 32	30 – 32	30-35	-	30
5.	Jęczmień	dt	42 – 48	-	42 – 45	47	45-50	42-48	50
6.	Mieszanka zbożowa	dt	30 – 33	-	30 – 35	35 – 37	35-38	38-40	35
7.	Ziemniaki	dt	-	-	-	-	50-80	80-100	-
8.	Prosięta 10-15 kg	para	140 – 160	-	140 – 160	120 – 140	170	170-180	170-180
9.	Prosięta pow. 15 kg	para	180 – 200	180 – 200	180 – 200	150 – 170	200	180-200	220
10.	Krowa z cielakiem	szt	-	-	2000	-	-	1900-2000	-
11.	Jaja	szt.	0.25	0.20 - 0.32	0.24 - 0.28	0.20 - 0.30	0.24-0.30	0.20-0.32	0.25- 0.33
12.	Jabłka	kg	0.50 - 1.00	0.60 - 1.00	0.50 - 1.00	0.60 - 1.20	0.70-1.80	-	0.60-1.00
13.	Truskawki	kg	2.00	1.50 – 2.00	2.00 – 2.50	-	-	-	2.00
14.	Czereśnie	kg	3.00 – 6.00	3.50 – 6.00	3.00	2.50 – 3.00	4.00-6.00	-	4.00-5.00
15.	Jagoda czarna	słoik 0,9 litra	-	-	-	-	7.00	-	-
16.	Poziomki	kubeczek 0,250 litra	-	-	-	-	1.50	-	-
17.	Cebula	kg	1.00 – 1.80	1.80 – 2.00	1.50	1.80 – 2.00	1.80	-	1.80-2.00
18.	Cebula młoda	kg	-	3.50	4.00	3.00	4.00	3.00	-
19.	Czosnek	kg	6.00	-	6.00	-	6.00	-	-
20.	Czosnek	szt.	-	0.60 – 0.90	-	-	-	-	-
21.	Kalafior	szt.	1.50 – 2.00	1.00 – 2.00	1.50 – 2.00	1.20 – 2.00	1.80-3.50	-	2.00
22.	Kapusta	szt.	1.00 – 1.50	1.00 – 1.70	1.00 – 1.50	0.60 – 1.20	1.60-1.90	1.00-1.50	0.80-1.50
23.	Kapusta pekińska	kg	-	1.80 – 2.00	-	-	-	-	-
24.	Koper	pęczek	-	0.70 – 0.80	-	-	-	-	-
25.	Ogórki	kg	1.80 – 2.00	1.00 – 2.00	1.50 – 2.00	1.40 – 2.00	1.20-2.50	1.00-1.50	1.40-2.60
26.	Pomidory	kg	4.50 – 5.50	3.50 – 6.00	4.50 – 5.50	3.80 – 5.00	4.50-6.00	4.00-4.50	4.50-5.00
27.	Papryka	kg	-	-	-	9.00	8.00-8.50	-	9.00
28.	Pieczarki	kg	4.50	4.00	4.50	-	3.50-5.00	-	3.00
29.	Marchew młoda	pęczek	-	1.00 – 1.50	-	-	2.00	1.00-1.50	1.50-2.20
30.	Marchew	kg	1.00 – 2.00	1.50 - 2.00	1.50	1.80 - 2.00	1.50	-	1.50
31.	Pietruszka	kg	-	2.00	-	-	3.00-3.50	-	2.00
32.	Miód	kg	14.00 – 16.00	14.00 – 17.00	13.00 – 17.00	-	13.00-14.00	19.00	-
33.	Buraki czerwone	kg	-	-	-	1.80	2.50	-	-
34.	Botwina	pęczek	-	1.00 – 1.50	-	-	-	1.20	1.00
35.	Rzodkiewka	pęczek	-	0.50	0.50	0.80	1.00	-	0.80
36.	Szczypiorek	pęczek	-	0.50 - 0.80	-	0.80	0.80-1.00	-	-
37.	Sałata	szt.	0.50 - 1.00	0.50 – 0.70	0.50	0.50 – 0.60	0.60-0.90	-	0.50-0.80
38.	Seler	kg	-	2.50	-	-	3.50	-	-
39.	Por	kg	-	-	-	-	1.00	-	2.00-2.20
40.	Ziemniaki młode	kg	1.50 – 2.00	1.20 – 2.20	1.50 - 2.00	1.20 – 1.60	1.50-2.50	1.20-1.80	1.60-2.00
41.	Ziemniaki	kg	-	-	-	-	-	-	1.00
42.	Pestka dyni	kg	5.00 - 5.50	-	-	-	-	-	-
43.	Włoszczyzna	pęczek	-	-	-	-	-	-	1.50
44.	Rozsada pomidora	szt	-	-	-	-	-	-	0.50-0.80
45.	Rozsada papryki	szt	-	-	-	-	-	-	0.50-0.80
46.	Orzechy laskowe	kg	8.00 – 12.00	-	-	-	-	-	-
47.	Fasolka szparagowa	kg	-	-	-	-	8.00	-	-

Wisznice:	zboża	podaż duża	popyt mały		prosięta	podaż średnia	popyt średni
	prosięta	podaż średnia	popyt mały	Biała Podl.:	zboża	podaż duża	popyt średni
Piszczac:	zboża	podaż średnia	popyt średni		prosięta	podaż duża	popyt średni
	prosięta	podaż średnia	popyt średni	Międzyrzec Podl.:	zboża	podaż średnia	popyt średni
Radzyń Podl.:	zboża	podaż średnia	popyt średni		prosięta	podaż średnia	popyt mały

Ceny zbóż, żywca wołowego oraz wieprzowego

Zboża

ceny zł/ tonę od 24- 25 maja 2002

Punkt skupu	*Pszenica*	*Jęczmień*	*Żyto*	*Pszenżyto*	*Owies bezłuskowy*	*Kukurydza*
Młyn Biała Podlaska ul. Piłsudskiego tel.343-31-15			*340-360 + VAT płatne po 30 dniach od dostawy*			
Mieszalnia pasz „Wola Pasze" Biała Podlaska ul.Sidorska tel.342-22-01	*430-460 + VAT **	*410-430 + VAT **		*380 – 420 + VAT **	*430- 460 + VAT **	*420- 450 + VAT **
KOJPASZ Dubica	*420+VAT*					
Mieszalnia Pasz J i Z Bajkowscy	*450 +VAT*	*450+VAT*		*420+ VAT*		
PPP BACUTIL Bedlno	*420+VAT*	*420+VAT*		*380+VAT*		*420+VAT*
Młyn w Komarówce Podlaskiej			*350+VAT*			
Gorzelnia w Bojanówce			*340 +VAT*			
Młyn Gospodarczy- Marek Trościańczyk Parczew ul. 11-go Listopada 107 tel.(083)354-17-67	420-450 +VAT		350+VAT			

* *wyższe ceny obowiązują przy zachowaniu okresu płatności- po 60 dniach od dostawy; niższe ceny po 10 dniach od dostawy*

Żywiec wieprzowy i wołowy

Ceny w zł / kg od 20- 25 maja 2002

Powiat	*Żywiec wieprzowy*		*Żywiec wołowy*		
Punkt skupu	tuczniki	maciory	buhaje	jałówki	Krowy
Biała Podlaska					
Biała Podlaska – Zakłady Mięsne „Dolina Łąk" Małaszewicze	*3,30 +VAT*	*2,30 +VAT*			*2,00-2,20 +VAT*
„Constar „ Starachowice punkt Komarno 80			*Pow.400kg exsport 3,20-3,30+VAT; kraj 3,00+VAT*	*Exsport 3,00+VAT; kraj 2,80-2,90 +VAT*	
Ubojnia Koszoły	*3,30 +VAT*		*3,40+VAT*	*2,90 +VAT*	
„FELIX" Rossosz	*3,20 +VAT*		*3,10+VAT*	*2,70+VAT*	
Łuków					
Zakłady Mięsne Łmeat" w Łukowie	*3,20+VAT*				
Parczew					
Zakłady Mięsne „ŁMET" Łuków S.A.	*3,20 +VAT*	*2,30-2,40 +VAT*		*2,70 +VAT*	*1,50-1,80 +VAT*
Radzyń Podlaski					
Masarnia- Ubojnia ZEMAT s.c.Wohyń	*3,20-3,30 +VAT*	*2,50+VAT*	*3,20 + VAT*	*2,90+VAT*	*2,10 + VAT*
ZM Łuków	*3,20+VAT*	*2,20 +VAT*	*3,10-3,20 +VAT*	*2,90+VAT*	*2,00 +VAT*

Skup interwencyjny trzody chlewnej

Od dnia 6 czerwca br. Prezes Agencji Rynku Rolnego w Warszawie uruchomił w ramach interwencyjnych zakupy półtusz wieprzowych w celu zahamowania spadkowej tendencji cen żywca wieprzowego.

Na terenie działania Oddziału Terenowego w Lublinie zakupy żywca prowadzić będzie 14 Zakładów Mięsnych i ubojni dotychczas współpracujących z Agencją (wykaz tych zakładów znajdą państwo w lutowym numerze naszego miesięcznika).

Przedsiębiorcy dokonujący skupu zobowiązani są do stosowania rozliczeń za żywiec wieprzowy według wagi poubojowej w cenach nie niższych niż:

- *Kl. E - 4,52 zł/kg (bez VAT)*
- *kl. U - 4,39 zł/kg (bez VAT)*
- *Kl. R - 4,26 zł/kg (bez VAT)*

Oznacza to, że rolnicy otrzymywać będą odpowiednio w przeliczeniu na wagę żywca (bez VAT) 3,60, 3,50 i 3,40 zł/kg.

Ceny mleka OSM Biała Podlaska 24 maja 2002r.

Jednostka tłuszczu - 1,0 gr/litr
Jednostka białka - 7,0 gr/litr

Dopłaty do 1 litra:

Klasa extra	26 gr/litr
Klasa I	10 gr/litr
Klasa II potrącenie	5 gr / litr
Klasa III	10 gr /litr
Członkowska za 1 udział	5 % ceny podstawowej
Członkowska za 2 udziały	10 % ceny podstawowej
Członkowska za 3 udziały	15 % ceny podstawowej
Restrukturyzacyjna pow 1500 - 2000 l / mc	2 gr /litr
Restrukturyzacyjna pow 2000 l / mc	6 gr / litr
Restrukturyzacyjna pow 3000 l / mc	8 gr / litr
Restrukturyzacyjna pow 4000 l / mc	10 gr / litr
Restrukturyzacyjna pow 5000 l / mc	12 gr / litr
Restrukturyzacyjna pow 10 000 l / mc	17 gr / litr
Za odstawę ze zbiornika	10 gr / litr

Uwagi: do ceny wyjściowej dopłacany jest VAT w wysokości 3%, jeden udział będzie wynosić około - 776 zł.

Tańsze kredyty rolnicze

Z dniem 30 maja Rada Polityki Pieniężnej obniżyła podstawowe stopy procentowe. Powoduje to również zmianę oprocentowania kredytów rolniczych z dopłatami ze środków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Oprocentowanie tych kredytów uzależnione jest od stopy redyskonta weksli.

Aktualnie stopa redyskonta weksli wynosi 10,5%. W związku z tym oprocentowanie kredytów kształtuje się następująco:

Oprocentowanie płacone przez kredytobiorcę w liniach:			
współczynnik	IP, MP	BR	MR, KZ, GP, KL
1,15 - 1,25	**6,04 - 6,56 %**	**3,02 - 3,28 %**	**2,63 %**

kredytu „nawozowego" wynosi 0,4 stopy redyskonta weksli tj. 4,2% ■ *(A Ż)*

Uwaga kierowcy

W związku z wprowadzeniem nowych dokumentów praw jazdy został ustalony następujący harmonogram ich wymiany:

Data wydania prawa jazdy	Termin wymiany
do 31.12.1983 r.	31.12.2002 r.
01.01.1984 r. – 31.12.1994 r.	31.12.2004 r.
01.01.1995 r. – 31.12.1999 r.	30.06.2006 r.

Po tych terminach prawa jazdy tracą ważność. ■ *[AŻ]*

Ogłoszenia

Mirosław Najdychor
zam. Mazanówka 33a
gm. Tuczna tel. *377 20 08*

Sprzedam

zbiornik ze schładzalnikiem przewoźny o poj. 235 l. Rok produkcji 1997,
siewnik zbożowy
siewnik nawozowy-lejkowy.

Gospodarstwo Pomocnicze przy WODR Lublin z/s w Końskowoli Oddział w Grabanowie organizuje:

KURSY KOMBAJNISTÓW

w miejscowościach:

1. PZDR Biała Podlaska ul. Żeromskiego 3 - rozpoczęcie 24.06.2002 r. godz. 10:00
2. PZDR Radzyń Podlaski ul. Dąbrowskiego 9 - rozpoczęcie 02.07.2002. godz. 10:00

W ostatnich latach coraz częściej wymienia się alternariozę (sucha plamistość liści ziemniaków) jako chorobę powodującą wyraźne straty plonu ziemniaków. Szacuje się, że w Polsce spadek plonu spowodowany alternariozą wynosi nawet 20 %.

Alternarioza ziemniaków

Chorobę powodują grzyby z rodzaju Alternaria: *Alternaria alternata i Alternaria solani*. Poza ziemniakami grzyb poraża również inne gatunki roślin należące do rodziny psiankowatych. Zimuje grzybnia i zarodniki w porażonych sadzeniakach i resztkach roślin pozostawionych na polu. W sprzyjających warunkach grzybnia może przetrwać nawet kilka lat. Długotrwałe mgły i częste deszcze oraz stosunkowo wysoka temperatura 20 ^{0} C i więcej sprzyjają rozwojowi i zarodnikowaniu grzyba. Uprawa ziemniaków na lekkich i piaszczystych glebach, to również czynnik wpływający rozwojowi choroby.

Objawy choroby na ziemniakach obserwujemy wcześniej niż zarazy ziemniaczanej. Plamy na liściach są dość charakterystyczne. Początkowo małe, później stopniowo powiększające się współśrodkowo tworząc wyraźne kręgi przypominające wyglądem słoje drewna. Na plamach tych pojawia się delikatny nalot składający się z trzonków i zarodników konidialnych, które są przenoszone przez wiatr i prądy powietrzne na sąsiednie rośliny. W dogodnych warunkach choroba występuje w dużym nasileniu, powodując żółknięcie i zasychanie liści. Objawy choroby obserwuje się też na bulwach ziemniaka. Są to różnej wielkości nieregularne brązowo-czarne plamki, które są zwykle lekko wgłębne.

W Polsce alternarioza pojawia się najczęściej w czerwcu (II i III dekada). Ochrona plantacji obejmuje działania profilaktyczne, oraz zabiegi chemiczne.

Profilaktyka to przede wszystkim:

- zdrowe sadzeniaki,
- nawożenie azotem dostosowane do potrzeb roślin i lekko podwyższone potasem (podnosi odporność rośliny),
- stosowanie najkorzystniejszych przedplonów - motylkowe, strączkowe,
- uprawa odmian o podwyższonej odporności (Alicja, Anielka, Cykada, Cedron, Felsina, Jasia, Kuba, Lotos, Lord, Łucja, Mors, Meduza, Signal, Tara Wiking, Wolfram, Wawrzyn).

Zabiegi chemiczne na plantacji rozpoczynamy w momencie wystąpienia pierwszych objawów choroby. Pojawiają się one na najstarszych liściach rośliny.

Do ochrony przed alternariozą stosujemy preparaty:

- o działaniu **systemicznym** - Tattoo 750 SC
- o działaniu **wgłębnym** - Tanos 50 WG
- o działaniu **powierzchniowym** - Bravo 500 SC, Bravo 75 WG, Clortosip 500 SC, Bravo Plus 500 SC, Gwarant 500 SC, Altima 500 SC, Antracol 70 WP, Dithane M-45 80 WP, Dithane 75 WG, Dithane 455 SC, Penncozeb 80 WP, Penncozeb 75 WG, Manconex 80 WP.

Wszystkie preparaty zwalczające alternariozę zwalczają również zarazę ziemniaczaną. Tam gdzie występuje prawdopodobieństwo wczesnego wystąpienia zarazy ziemniaczanej do pierwszego zabiegu powinno zastosować się preparat o działaniu systemicznym lub wgłębnym. Gdy nie ma niebezpieczeństwa wczesnego wystąpienia zarazy ziemniaczanej do ochrony wystarczy preparat o działaniu powierzchownym.

Opracowała :
Jadwiga Wardak PZDR Łuków
Literatura :
Kwartalnik Ziemniak Polski 2/2001

Prace pielęgnacyjne po zbiorach truskawek

Po zbiorze owoców, w okresie lata i jesieni, należy pamiętać o pracach pielęgnacyjnych, ponieważ w tym okresie tworzą się pąki kwiatowe decydujące o plonie w następnym roku.

Koszenie liści ma istotne znaczenie przede wszystkim na plantacjach silnie rosnących oraz porażonych przez choroby i szkodniki jak: białą plamistość liści, mączniaka truskawki, roztocza truskawkowego, przędziorka chmielowca i inne. Koszenie liści wykonujemy bezpośrednio po zbiorze owoców - nie później niż w okresie dwóch tygodni.

Opóźnienie tego terminu jest niewskazane, bowiem rośliny mogą nie zdążyć wytworzyć przed zimą wystarczającej ilości dobrze wyrośniętych liści. Nie należy kosić liści roślin jednorocznych. Po raz pierwszy kosimy liście w drugim roku uprawy. Usunięcie liści działa korzystnie na odmiany o silnym wzroście lub uprawiane na bardzo żyznych glebach. Lepsze wyniki defoliacji uzyskuje się na plantacjach bardziej zagęszczonych np. odmiana Senga Sengana defoliowana po zbiorze, zwiększa plon owoców o 20 i więcej procent. Im wcześniej po zakończeniu zbioru zostaną skoszone liście, tym większa będzie zwyżka plonu w następnym roku. W zależności od wielkości plantacji koszenia dokonuje się kosą lub kosiarką na wysokość 5-7 cm nad ziemią. Ścięte liście należy ze zużytą ściółką wywieźć i spalić. Wczesną wiosną usuwamy stare liście zeszłoroczne. Podczas zimy liście te chronią pąki wierzchołkowe, ale po ustaniu mrozów i rozpoczęciu wegetacji stają się szkodliwe. Stare liście truskawek są miejscem zimowania grzybów chorobotwórczych.

Usuwanie rozłogów w okresie wegetacji na owocujących plantacjach jest konieczne ponieważ rozłogi i tworzące się na nich młode rośliny nie są pożądane. Im dłużej pozostawia się je na plantacji, tym bardziej osłabione są rośliny mateczne. Kilkakrotne usuwanie wyrastających rozłogów z młodymi roślinami w okresie wegetacji przynosi efekty w postaci wzrostu wielkości owoców i plonu w roku następnym. Na plantacjach małych prowadzonych systemem rzędowym można rozłogi z młodymi roślinami usuwać

Ciąg dalszy na s. 14

Czy mocznikiem można zbilansować niedobór białka

Mocznik jest najpopularniejszym związkiem azotowym niebiałkowym stosowanym w żywieniu przeżuwaczy.

Zawiera około 45-47 % azotu, 1 kg mocznika odpowiada 2800-2900 g białka ogólnego. Uważa się, że mocznik rozkłada się w żwaczu stosunkowo szybko i całkowicie. Dlatego nadaje się do uzupełniania dawek zawierających mało białka ulegającego rozkładowi w żwaczu. Szczególnie przy żywieniu opartym na kiszonce z kukurydzy czy kiszonych wysłodkach buraczanych. Nadmiar amoniaku wydalany jest z organizmu z moczem w postaci mocznika. Zatrucie nim może wystąpić jeżeli żywimy zielonkami oraz kiszonkami z traw czy roślin motylkowych.

Do celów paszowych nadaje się również mocznik nawozowy pod warunkiem, że jest czysty i niezbrylony. Łatwe do przygotowania jest mocznikowane ziarno zbóż. Ziarno moczy się przez 3-4 doby w 22 % roztworze mocznika, w plastikowych pojemnikach z pokrywą. Nadmiar roztworu odcedza się. Mokry preparat nadaje się do skarmiania po okresie do 30 dni w lecie i 50 dni w okresie zimowym. Jeżeli 1 kg ziarna jęczmienia zawiera około 105 g białka ogólnego to 1 kg ziarna mocznikowanego (około 69 % suchej masy) zawiera około 250g białka ogólnego.

Mocznik może być podawany wraz z melasą. Do 9 kg melasy dodaje się 1 kg mocznika i miesza aż do rozpuszczenia. Tak sporządzony roztwór miesza się z wodą w stosunku 1:1 i opryskuje nim śrutowane zboże.

Innym sposobem stosowania mocznika jest dodawanie go do zakiszanej masy podczas kiszenia kukurydzy tj. 5 kg na 1 tonę zakiszanej masy. Tym sposobem zwiększa się zawartość białka ogólnego w kiszonce o około 60-100 %.

Mocznik podaje się tylko zwierzętom powyżej 6 miesiąca życia. Dawka nie powinna być większa niż 0,20 - 0,30 g na 1 kg masy ciała. Tak więc krowa o masie ciała 600 kg nie powinna go zjadać więcej niż 150 g / dzień, bydło opasowe 100 - 150 g / dzień, młodzież od 6 - 12 miesięcy 60 g/dzień, a młodzież starsza 80 g/ dzień. Zaleca się by azot mocznika nie pokrywał więcej niż 30 % zapotrzebowania przeżuwacza na azot ogólny (białko ogólne).

Zabrania się skarmiania mocznika w postaci pójła (z wodą) i podawanie go wraz z zielonkami.

Antonina Strącicka

➡ ostrym nożem, na dużych mechanicznie, specjalną tarczą do obcinania rozłogów. Jednak najmniej pracochłonne jest niszczenie rozłogów chemiczne przy zastosowaniu nieselektywnych preparatów Basta lub Reglone (2-3 l/300-400 l wody/ha). Podczas opryskiwań konieczne jest stosowanie osłon chroniących rośliny rosnące w rzędach przed kontaktem z preparatem. W zależności od siły wzrostu danej odmiany wykonuje się jeden (w sierpniu) lub dwa opryski (drugi po wyrośnięciu nowych rozłogów około 30 dni później). W przypadku zagęszczających się naturalnie roślin nie usuwamy sadzonek z rzędów, tę czynność selektywnie wykonują brony dwa razy w roku- wiosną i po zbiorach niszcząc nadmiar słabych i płytko zakorzenionych sadzonek.

Stanisław Myć
WODR O/ Grabanów

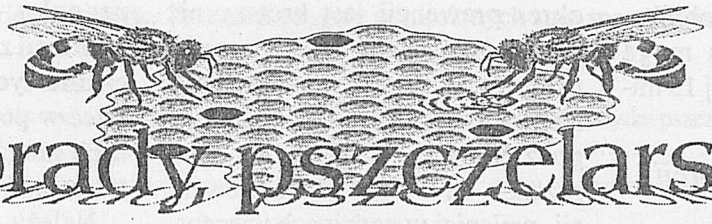
Wizyta Francuzów

W ramach wyjazdu studyjnego 17 maja br. 13-osobowa delegacja francuskiego Ministerstwa Rolnictwa i Rybołówstwa wizytowała gospodarstwa naszego regionu.

Organizatorem wizyty był Oddział Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Grabanowie. Goście odwiedzili gospodarstwo o kierunku mlecznym, państwa Seluków z Błonia, gospodarstwo prowadzące hodowlę trzody chlewnej, państwa Caruków z Werchlisia oraz gospodarstwo państwa Fedoruków z Klonownicy Małej. Przedmiotem wizyty było zapoznanie się z realiami polskich gospodarstw oraz obawami i oczekiwaniami rolników w związku ze zbliżającym się terminem naszego przystąpienia do Unii Europejskiej.

Uczestnicy delegacji z uwagą słuchali wypowiedzi naszych rolników dotyczących problemów gospodarskich oraz osiągnięć w prowadzonej przez nich produkcji. Zadawane pytania dotyczyły oczekiwań i obaw rolników związanych z integracją Polski z Unią Europejską. W odpowiedziach rolników przewijały się obawy związane z bezrobociem na wsi, koniecznością likwidacji małych, nierentownych gospodarstw, konkurencją wyżej subsydiowanych produktów rolnych z Unii. Rolnicy podkreślali także atuty naszego rolnictwa jak: nieskażone środowisko, ekologiczne metody produkcji, piękno krajobrazów. Końcowym punktem programu było zwiedzanie punktu kontroli granicznej w Koroszczynie.

Janina Kempka

Zatrucia pszczół środkami ochrony roślin

Chociaż w ostatnich latach dużo więcej mówi się i czyni w zakresie ochrony środowiska naturalnego i zdawać by się mogło, że minęło już bezkrytyczne zafascynowanie chemizacją rolnictwa, to jednak podtrucia i zatrucia pszczół środkami ochrony roślin nie są niestety marginalne.

Pestycydy charakteryzują się różnym stopniem toksyczności dla organizmów żywych, w tym także dla pszczół, uwarunkowanym składem chemicznym danego preparatu, a przede wszystkim rodzajem zawartej w nim substancji aktywnej, czyli biologicznie czynnej. Siłę toksycznego działania preparatu na określony organizm bada się w warunkach laboratoryjnych. Badania laboratoryjne mają na celu oznaczenie wielkości dawki substancji czynnej, powodującej w ciągu 24 godzin śmierć 50% osobników (w tym przypadku pszczół) poddanych jej działaniu. Im dawka danej substancji, powodująca śmierć 50% osobników, jest mniejsza, tym dana substancja jest bardziej trująca.

Trujące działanie pestycydów

Ze względu na drogi wnikania pestycydów do organizmu pszczół przez przewód pokarmowy, powłoki ciała i układ oddechowy, rozróżnia się trzy rodzaje ich toksycznego działania na pszczoły. Nierzadko jednak poszczególne pestycydy wykazują więcej niż jeden sposób oddziaływania.

Działanie żołądkowe występuje wówczas, gdy pszczoły pobiorą pokarm (nektar, pyłek, spadź lub wodę) zawierający pestycydy. Na ten rodzaj zatrucia najczęściej narażone są pszczoły zbieraczki, oblatujące rośliny poddane zabiegom chemicznym. W przypadku, kiedy zastosowany preparat jest silnie toksyczny, pszczoły mogą zginąć jeszcze przed powrotem do gniazda. Jeżeli natomiast powrócą, to przyniosą do ula pokarm skażony pestycydami, który może spowodować zatrucie młodych pszczół ulowych i czerwiu oraz skażenie zapasów.

Działanie kontaktowe następuje w sytuacji zetknięcia się ciała pszczół ze skażoną powierzchnią. Środki chemiczne wnikają wówczas do ich organizmu przez oskórek i powodują śmierć na skutek uszkodzenia systemu nerwowego. Takie zatrucia mogą wystąpić również podczas przelotów pszczół przez teren, na którym wykonuje się zabiegi chemiczne.

Działanie fumigacyjne (najrzadziej występująca forma toksycznego działania na pszczoły) możliwe jest wówczas, gdy pestycydy charakteryzują się dużą prężnością par (np. Winylofos, Owadofos) wnikają przez tchawki wraz z powietrzem do organizmu pszczół.

Wyniki badań z zakresu szkodliwości pestycydów (odnoszące się do mechanizmu ich działania oraz wielkości dawek toksycznych) są podstawą przy klasyfikacji każdego preparatu, z którym pszczoły mogą się zetknąć podczas jego stosowania w warunkach polowych. Podstawowym wyznacznikiem przynależności poszczególnych pestycydów do określonej klasy jest działanie kontaktowe, uznane za najczęstszą przyczynę zatruć pszczół, aczkolwiek pozostałe dwa rodzaje toksyczności też są uwzględniane

Zgodnie z powyższym **pestycydy podzielono na 4 klasy.**

Klasa I - to środki toksyczne silnie trujące, odznaczające się działaniem kontaktowym i żołądkowym, często także fumigacyjnym. Już niewielkie ilości tych preparatów powodują wysoką śmiertelność pszczół. Do wytrucia 50% pszczół (LD50) wystarczy (przy działaniu kontaktowym) mniej niż 0,6 mikrograma danej substancji przypadającej na jednego owada i 1,5 mikrograma na pszczołę przy jej spożyciu.

Klasa II - pestycydy szkodliwe, charakteryzują się także dwoma sposobami działania - kontaktowym i żołądkowym, czasami możliwa jest aktywność gazowa. Wartości LD50 dla toksyczności kontaktowej i żołądkowej są także niskie, zawierające się odpowiednio w przedziałach od 0,6 do 3 mikrogramów na pszczołę (przy kontakcie) i od 1,5 do 6,0 mikrograma na pszczołę (spożycie).

Klasa III - pestycydy mało szkodliwe dla pszczół. Preparaty, te w odróżnieniu od klasy I i II, nie wykazują działania gazowego. Potrzebne są też większe ilości tych środków, przy których uwidoczni się ich działanie kontaktowe i żołądkowe. Do wystąpienia toksyczności kontaktowej (LD50) potrzeba od 3 do 15 mikrogramów substancji na pszczołę, a dla toksyczności żołądkowej - od 6 do 100 mikrogramów.

Klasa IV - preparaty określane jako praktycznie nieszkodliwe dla pszczół. Uważa się, iż mogą spowodować zatrucia tylko w przypadku ich spożycia przez pszczoły w ilości przekraczającej 100 mikrogramów

Ciąg dalszy na s. 16

➡ na jednego osobnika. W rzadkich przypadkach mogą działać kontaktowo, powyżej 15 mikrogramów na pszczołę.

Ważny jest okres prewencji pestycydów.

Dla każdego preparatu zakwalifikowanego do **I, II lub III klasy toksyczności dla pszczół określone są okresy** prewencji, których nie wolno mylić z okresem karencji.

Okres prewencji to czas, jaki musi upłynąć od zastosowania danego środka, czyli wykonania nim zabiegu chemicznego, do chwili, kiedy zetknięcie się pszczół z roślinami poddanymi zabiegowi będzie dla nich bezpieczne, to znaczy nie będzie istniało zagrożenie ich zatrucia. W tym okresie powinno nastąpić rozłożenie substancji aktywnej preparatu na związki obojętne dla organizmu pszczół. Okres prewencji jest tym dłuższy, im wyższa jest klasa toksyczności danego preparatu. W przypadku preparatów należących do I klasy toksyczności (znajdujących się w tabeli toksyczności środków ochrony roślin dla pszczół, wydanie IOR z 1998 roku) najdłuższy okres prewencji wynosi 14 dni, najkrótszy zaś - 6 godzin. W II klasie toksyczności większość środków ma ustalony okres prewencji na 6 godzin, a w III klasie toksyczności - od 6 do 1 godziny. **Karencja** zaś odnosi się do czasu, jaki musi upłynąć między ostatnim dopuszczalnym terminem stosowania środka chemicznego a zbiorem rośliny uprawnej.

Środki toksyczne i szkodliwe (I, II klasa) mogą powodować poważne zatrucia pszczół w przypadku ich stosowania na rośliny pokryte spadzią, na rośliny kwitnące, które są dla pszczół źródłem nektaru lub pyłku, w sytuacji skażenia nimi wody pobieranej przez pszczoły. Środki te powinny być stosowane na roślinach owadopylnych tyle dni przed przewidywanym rozpoczęciem ich kwitnienia, ile przewiduje okres prewencji. W przypadku, kiedy okres prewencji jest krótszy niż nocna przerwa w locie pszczół, mogą być stosowane w okresie kwitnienia roślin, lecz co najmniej tyle godzin przed rozpoczęciem lotu pszczół, ile wynosi okres prewencji, najlepiej w godzinach wieczornych, po ustaniu lotu tych owadów. Preparatów tych grup nie należy stosować na rośliny pokryte spadzią. Podczas stosowania ich na rośliny, które nie są bazą pożytkową pszczół, również należy zachować dużą ostrożność, szczególnie jeśli plantacje tych roślin położone są na drodze przelotu pszczół na sąsiadujące rośliny pożytkowe. Środki mało szkodliwe (klasa III) mogą być stosowane (oczywiście z zachowaniem odpowiedniego okresu prewencji) na rośliny kwitnące. Pomimo, że preparaty zaliczane do IV grupy można stosować bez żadnych ograniczeń, zabiegi powinny być wykonywane wieczorem, po ustaniu lotu pszczół.

Najczęstszym powodem zatruć pszczół są zabiegi chemiczne przeprowadzane wbrew zaleceniom, czyli w okresie kwitnienia roślin, bądź w czasie kwitnienia znajdujących się w nich chwastów, a o ich skali decyduje areał chronionej rośliny i jej atrakcyjność dla pszczół.

W ochronie roślin sadowniczych największe niebezpieczeństwo zagraża pszczołom na wiosnę, podczas zwalczania szkodników na krótko przed kwitnieniem drzew. Szczególnie niebezpieczna sytuacja ma miejsce w przypadku nagłego przyspieszenia wegetacji roślin oraz w przypadku współistnienia na tym samym terenie różnych gatunków drzew owocowych. Bardzo często powodem zatruć pszczół jest powszechnie występujący mniszek, który jest dla nich atrakcyjną rośliną pyłkową, a którego kwitnienie zbiega się z porą wykonywania wielu zabiegów chemicznych w sadach.

Jak wynika z doniesień pszczelarzy, **do zatruć nierzadko dochodzi przy niszczeniu szkodników rzepaku ozimego, ziemniaków, plantacji zbóż oraz przy odchwaszczaniu tych upraw. Rośliny kwitnące w pobliżu chronionych plantacji mogą w wyniku ich skażenia także być toksyczne dla pszczół.**

Należy podkreślić, że wszędzie tam, gdzie do ochrony roślin stosuje się preparaty chemiczne, zawsze istnieje ryzyko zaistnienia okoliczności, w których okażą się one niebezpieczne dla owadów pożytecznych, nawet w sytuacji stosowania ich zgodnie z zaleceniami i obowiązującymi w tej dziedzinie przepisami. Użytkowanie wszelkich środków ochrony roślin wymaga więc ogromnej wiedzy i odpowiedzialności osób wykonujących zabiegi chemiczne, przestrzegania przepisów regulujących ich przeprowadzanie oraz współpracy z właścicielami pasiek i troski nie tylko o swoje dobro. Spośród wielu zasad dotyczących wykonywania zabiegów chemicznych, naczelną powinna stać się ta, aby nie stosować środków ochrony w okresie kwitnienia roślin pożytkowych, uprawnych i chwastów. Jeżeli takie zabiegi są niezbędne, należy je przeprowadzać jedynie pod wieczór, przy użyciu preparatów nieszkodliwych dla pszczół. ■

Na podstawie:
Pszczelarstwo Luty 2002
Ochrona roślin a ochrona pszczół
Dr wet. Krystyna Pohorecka
Małgorzata Lewandowska

PH „ARKADY"
Arkadiusz Miszczuk
Rusiły 49,
21-222 Podedwórze
tel. (083) 379-51-24,
kom. 608 516 126

Oferuje do sprzedaży premiksy firmy Sano:

PROTAMINO PIGGI

➡ PROTAMINO SM

➡ PROTAMINO Premium

Wzór protokołu Polskiego Związku Pszczelarskiego z poniesionych strat spowodowanych zatruciem pszczół.

PROTOKÓŁ

Sporządzony dnia ..... w ..... w sprawie ustalenia ubytku pszczół
i rozmiaru szkody w pasiece Ob. ..... zam. w .....
członka PZP zrzeszonego w .....
Komisja w składzie:
1) ..... - przedstawiciel PZP .....
2) ..... - przedstawiciel gminy .....
3) ..... - lekarz weterynarii .....
4) ..... - .....
5) ..... - .....
przy udziale przedstawicieli reprezentujących:
1) Poszkodowanego pszczelarza Ob. .....
2) użytkownika plantacji, na której stosowane były środki chemiczne, stanowiące przypuszczalne źródło zatrucia pszczół Ob. .....
Po dokonaniu oględzin pasieki znajdującej się w ..... usytuowanej
w nieruchomości ..... (wymienić gdzie: np. w sadzie, na polu, na skraju lasu itp.) i szczegółowym zbadaniu stanu rodzin pszczelich oraz plantacji wskazanej jako źródło zatrucia pszczół ustaliła:
1) Liczba rodzin pszczelich w pasiece .....
w tym rodzin
a) całkowicie wymarłych .....
b) częściowo wymarłych ..... w .....%
c) przeznaczonych do połączenia ..... w .....%
2) Przyczyny ubytku pszczół w pasiece:
W badaniach rodzin pszczelich nie stwierdzono objawów chorób mogących powodować masowy ubytek pszczół - stwierdzono objawy choroby* .....
Przyczyną ubytku pszczół mogło być w tych warunkach zatrucie chemicznymi środkami ochrony roślin* - wymieniona wyżej choroba* .....i inne przyczyny jak* .....na co wskazują następujące okoliczności:
.....Zabiegu szkodliwymi dla pszczół substancjami na plantacji.....
dokonano dnia..... w godzinach: .....przy pogodzie .....
wietrze .....w kierunku .....
Plantacja opryskiwana była preparatem o nazwie .....
W czasie oględzin plantacji nie* odbywały się loty pszczół, znajdowały się martwe pszczoły*, martwych pszczół nie stwierdzono*.
Preparat był stosowany niezgodnie*, zgodnie* z klasą toksyczności i okresem prewencji .....
3) Plantacja, na której zastosowano szkodliwe dla pszczół środki chemiczne należy do .....
Zabieg wykonał .....
pod nadzorem .....
4) Komisja pobrała próbki czerwiu i martwych pszczół:
a) zebranych przy ulach - oznaczone nr 1
b) zebranych z dennic - oznaczone nr 2
c) zebranych na polu - oznaczone nr 3
a także próbki roślin i ziemi z pola, na którym stosowane były środki chemiczne.
Komisja ustaliła, że od chwili zauważenia zamierania pszczół do momentu pobierania próbek upłynęło ..... godzin*, dni*, i że od czasu stosowania preparatu do chwili pobrania próbek była pogoda: .....
5) Inne okoliczności mogące mieć wpływ na ubytek pszczół:

.....

Protokół sporządzono w 4 egzemplarzach, z których jeden otrzymuje poszkodowany, jeden stosujący środki chemiczne, jeden przedstawiciel służby rolnej (gminy) i jeden przewodniczący komisji (z ramienia PZP).
Podpisy komisji:

1) .....
2) .....
3) .....
4) .....
5) .....

Podpis poszkodowanego: .....

Podpis stosującego środki chemiczne: .....
Ewentualne inne stanowisko zainteresowanych osób:

.....

.....

* niepotrzebne skreślić

I Edycja Lubelskiej Ligi Producentów Mleka

Jesienią każdego roku na szczeblu wojewódzkim odbywa się wielkie seminarium (forum mleczne) poświęcone aktualnym problemom sektora mlecznego począwszy od producenta, a skończywszy na zakładzie przetwórczym. Na ostatnim forum w 2000 roku Wojewódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lublinie wspólnie z mleczarniami podjął inicjatywę o stworzeniu konkursu, którego celem jest popularyzacja modelowych gospodarstw specjalizujących się w produkcji mleka wysokiej jakości w warunkach województwa lubelskiego. W związku z dużą ilością drobnych producentów mleka regulamin konkursu został tak opracowany, aby ci hodowcy mogli również skorzystać z współzawodnictwa.

W związku z tym uczestników podzielono na trzy grupy (kategorie), zależne od ilości sprzedanego mleka. Pierwsza kategoria obejmuje producentów, którzy w okresie trwania konkursu sprzedadzą powyżej 60 tys. litrów mleka, druga kategoria obejmuje produkcję 40 - 60 tys. litrów mleka, trzecia od 20 -40 tys. litrów mleka Z terenu działania WODR akces udziału wyraziło czternaście mleczarń (na 17 funkcjonujących w województwie). Z terenu działania Oddziału Grabanów chęć udziału w konkursie wyraziły dwie mleczarnie, a mianowicie Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Białej Podlaskiej i Łukowie, które zgłosiły do konkursu po 10 producentów mleka. Konkurs ruszył od drugiego kwartału 2001 roku i przewiduje kilka edycji podsumowujących jeden rok tj. I edycja od kwietnia 2001 do kwietnia 2002 roku, II edycja od kwietnia 2002 do kwietnia 2003 roku itd.

Gospodarstwa objęte konkursem współpracują z mleczarniami i WODR-em, a wyniki ich osiągnięć oceniane są według ustalonych i przyjętych wcześniej kryteriów.

Przy ocenie producentów mleka-uczestników konkursu brane są pod uwagę takie zagadnienia jak:

- jakość i ilość skupowanego mleka,
- stan higieny w gospodarstwie (obora, zwierzęta , obsługa),
- sposób pozyskiwania mleka,
- profilaktyka i leczenie krów,
- baza paszowa,
- wartość hodowlano-użytkowa stada,
- postęp techniczny i technologiczny w produkcji.

Uczestnicy konkursu chcąc uzyskać jak najlepsze wyniki musieli w pewnych wyżej wymienionych zagadnieniach poczynić pewne starania, aby poprawić istniejący stan w gospodarstwie i uzyskać w ten sposób maksymalną liczbę punktów.

Obecnie jesteśmy w fazie podsumowywania osiągnięć uzyskanych przez poszczególnych producentów mleka biorących udział w I edycji konkursu i prowadzimy rozmowy z chętnymi do wzięcia udziału w II edycji. Na kolejnym forum mlecznym, które tradycyjnie WODR zorganizuje jesienią bieżącego roku odbędzie się ostateczne podsumowanie wyników i wręczenie nagród za osiągnięcia w 2001 roku o czym poinformuję czytelników na łamach naszego czasopisma.

Bazyli Fiłatiuk

Autoryzowany dealer firmy
Westfalia Landtechnik Polen Sp. z o.o.

WESTFALIA

P.P.H.U. „MLEKO-SYSTEM"
ul. Składnicowa 8
21-200 Parczew
tel. (083) 355 13 09, fax. (083) 355 13 08

Oferuje

- Nowe i używane urządzenia udojowe firmy WESTFALIA
- Nowe i używane zbiorniki schładzające
- Artykuły zootechniczne
- Środki higieny doju
- Części zamienne do wszystkich typów dojarek
- Fachowe doradztwo
- Artykuły wyposażenia budynków do hodowli bydła

Promocja !!!
Dojarka przewodowa już za 13 000 zł

SPRZEDAŻ RATALNA

Całoroczne żywienie kiszonkami

Z pastwiska trudno uzyskać wartościową paszę dla krów wysokowydajnych. Alternatywą może być system całorocznego żywienia kiszonkami.

Baza paszowa jest jednym z podstawowych czynników decydujących o opłacalności produkcji mleka. Obecnie latem stosowany jest system żywienia krów na pastwisku, żywienie zielonkami w oborze, oraz żywienie zielonkami i kiszonką z kukurydzy. Najpopularniejszy system żywienia oparty na bardzo dobrym pastwisku jest najtańszy i najlepszy z punktu widzenia fizjologii trawienia wysoko produkcyjnej krowy. Koszt wyprodukowania jednej jednostki paszowej w zielonce pastwiskowej jest niższy o 20-40% niż w zielonce koszonej i dowożonej do obory, a o 30-40% niższy niż w kiszonce z traw. Jednak żywienie pastwiskowe nie należy do najłatwiejszych ze względu na zmieniającą się często wartość zielonki pastwiskowej i występujące okresy suszy. Bardzo często wypasa się bydło na zbyt starej wyrośniętej trawie, która jest doskonała dla jałowizny i krowy zasuszonej, jednak nie pokrywa potrzeb pokarmowych krowy w pierwszym okresie laktacji.

Cały rok kiszonka

Z uwagi na wiele wad powyższych systemów żywienia krów niektórzy hodowcy bydła rozważają możliwość zastosowania systemu całorocznego żywienia kiszonkami, opartego na kiszonce z kukurydzy oraz kiszonce z podwiędniętych traw, lucerny i koniczyny. System ten pozwoli na zbiór zielonki w optymalnym terminie. Skład chemiczny zielonek z traw, lucerny i koniczyny a wraz z nim wartość pokarmowa zielonek zmienia się bardzo szybko wraz ze wzrostem roślin. Tylko przez krótki okres wegetacji pokrywają potrzeby pokarmowe krów w szczycie laktacji. Przygotowanie kiszonki z traw i motylkowych zwiększa szansę na uzyskanie bardzo dobrej paszy objętościowej o wysokiej koncentracji energii, białka trawionego w jelicie oraz umiarkowanej zawartości włókna. Kiszenie w największym stopniu ogranicza ujemny wpływ warunków pogodowych na wartość pokarmową paszy. W praktyce 24-48 godzin dobrej bezdeszczowej wietrznej pogody wystarczy do przygotowania kiszonki z traw o optymalnej zawartości suchej masy ok. 35%.

Żywienie paszami konserwowanymi /kiszonkami/ o względnie stałej zawartości białka, suchej masy oraz węglowodanów strukturalnych sprzyja stabilizacji przemiany żwaczowej. Gwarantuje to uzyskanie satysfakcjonujących wyników produkcyjnych oraz utrzymanie dobrej zdrowotności i wskaźników rozrodu.

Wykorzystanie pasz konserwowanych w okresie żywienia letniego daje możliwość bardzo precyzyjnego zbilansowania dawek pokarmowych. Kiszonki z traw i motylkowych charakteryzują się dużą zawartością białka doskonale uzupełniają się z kiszonkami z kukurydzy, w których znajduje się więcej energii węglowodanów ulegających fermentacji w żwaczu.

Bilansowanie

Typowe żywienie letnie oparte na zielonkach z lucerny, koniczyny i traw jest najczęściej niezbilansowane prowadzącym do pogorszenia zdrowotności krów.

W praktyce podstawą racjonalnego żywienia kiszonkami przez cały rok powinna być kiszonka z kukurydzy o zawartości s. m. 30-40%, włókna w s. m. nie więcej niż 20%, a białka ogólnego w s. m. około 8,5%. Kiszonka z traw zawiera 30-40% suchej masy, maksymalnie 25% włókna w s. m. oraz 15% białka ogólnego w s. m. Prawidłowe warunki do efektywnej fermentacji w żwaczu zapewnia połączenie 2/3 kiszonki z kukurydzy i 1/3 kiszonki z traw i motylkowych /w przeliczeniu na s. m./.

Przykładowa dawka dla krowy mlecznej o wydajności 30 kg mleka dziennie z udziałem kiszonek:

Kiszonka z kukurydzy /35% s. m./ - 35 kg,
Kiszonka z traw /35% s. m./ - 15 kg,
Ziarno jęczmienia - 2 kg,
Poekstrakcyjna śruta rzepakowa - 2 kg,
Poekstrakcyjna śruta sojowa - 1 kg,
Otręby pszenne - 1,5 kg,
Dodatki wit. - mineral. - 0,2 kg.

Wadami żywienia kiszonkami latem są: straty składników pokarmowych w procesie fermentacji, które częściowo mogą być zrekompensowane przez precyzyjny wybór terminu koszenia zielonki do zakiszania, zagrzewanie się kiszonek podczas nieumiejętnego wybierania z pryzmy lub silosu, droższe żywienie mineralno - witaminowe, gdyż z reguły oparte na paszach konserwowanych wymaga bardziej precyzyjnego podawania dodatków mineralno - witaminowych

Żywienie kiszonkami przez cały rok znacznie upraszcza organizację bazy paszowej. W większym stopniu niż tradycyjne zielonkami w oborze uniezależnia od warunków pogodowych, awaryjności sprzętu. Jednak podstawowym warunkiem wprowadzenia tego systemu żywienia jest opanowanie sztuki produkcji kiszonek z kukurydzy, traw i motylkowatych o dużej wartości pokarmowej i bardzo dobrej jakości. ■

Maria Cabaj
PZDR Radzyń Podl.

Uroczyste spotkanie w Przegalinach Dużych

W niedzielę 28 kwietnia 2002 r w Przegalinach Dużych gmina Komarówka było bardzo gwarno i wesoło. W tym bowiem dniu nadano imię zespołowi ludowemu "Ziemianki".

O godzinie 11:30 odbyła się Msza Święta w intencji zespołu. Na niecodzienną uroczystość przybyli: Dyrektor WODR Oddział w Grabanowie Arkadiusz Szymoniuk, Przewodniczący Rady Powiatu Stanisław Okoński, członek Zarządu Powiatu Tadeusz Skowron z żoną Ireną, byłą mieszkanką Przegalin, Przewodniczący Komisji Rolnej Rady Powiatu Henryk Woch, Przewodnicząca Powiatowej Rady KGW Helena Ochnio, Pani Kierownik PZDR w Radzyniu Urszula Sawczuk, Dyrektorzy GOK z Woli Osowińskiej i Kąkolewnicy, delegacje zespołów ludowych z Kąkolewnicy, Ostrówek, Komarówki, Wólki Komorowskiej, radni z terenu działania Przegalin oraz licznie zgromadzona miejscowa ludność. Po uroczystej Mszy Św. udano się do Sali OSP w Przegalinach Dużych. Była ona udekorowana odświętnie na majowo przez młodzież z tej miejscowości.

Zebranych gości powitała przewodnicząca KGW i kierowniczka zespołu Zofia Kowalczuk. Dalej imprezę prowadziła Pani Dyrektor Centrum Kultury w Komarówce. Następnie specjalista Aktywizacji Obszarów Wiejskich PZDR Radzyń Podlaski Barbara Pachała przedstawiła krótką historię KGW w Przegalinach. Koło Gospodyń "Ziemianki" w Przegalinach zostało założone w 1932 r. Z dokumentacji koła, przechowywanej przez byłą sekretarz koła Panią Sewerynę Rudkowynika, że Koło Gospodyń bardzo prężnie działało upowszechniając kursy: kulturalno-oświatowe, zdrowotne, prania, gotowania, wypieku i wyrobu wędlin.

Organizowane były: wystawy rękodzieła, loterie fantowe, majówki, zabawy dochodowe, choinka dla dzieci oraz opłatek. "Ziemianki" posiadały także swój sztandar z 1934 r., który przetrwał do dziś dzięki odnowieniu przez obecnego księdza Andrzeja Kanię.

Koło Gospodyń aktualnie wznowiło swoją działalność dzięki obecnej przewodniczącej Zofii Kowalczuk. Organizuje: szkolenia, pokazy kulinarne, wyjazdy przy mojej pomocy i Gminnego Centrum Kultury w Komarówce. Zespół ludowy może się pochwalić bogatym repertuarem. Występował nie tylko na terenie gminy ale również w swoim i sąsiednich powiatach, Grabanowie, Stoczku Łukowskim, Węgrowie i Tarnogrodzie.

W bieżącym roku w drugim półroczu przypada 70 -ta rocznica założenia koła. Jesienią planuje się uroczyste spotkanie, gdzie szerzej zostanie omówiona jego działalność. Nazwa zespołu "Ziemianki" została wybrana dla uczczenia bogatej działalności założycielek koła, podtrzymania tradycji i uszanowania jego dorobku.

Zespół "Ziemianki" przygotował bogaty repertuar na tę niecodzienną uroczystość.

Między innymi ułożono 2 piosenki. Jedna na powitanie 37 zwrotkowa z podziękowaniami dla sponsorów, którzy wsparli finansowo zespół na zakup stroi ludowych. Była to okazja do ich prezentacji. Chrzestnymi zespołu zostali Pani Janina Pieńko i Pan Jerzy Pruszczak z Przegalin.

W miejscowym kościele chrzestni ofiarowali chleb i miód, natomiast podczas uroczystości w sali strażackiej wręczyli sękacze i miód. Miłe upominki podarowali też inni goście. Zespół "Ziemianki" wystąpił z bogatym repertuarem , bardzo często i głośno był oklaskiwany gromkimi brawami. Po uroczystej akademii i licznych gratulacjach od władz powiatu zostali zaproszeni na obiad. Uczestnicy imprezy podziwiali przegalińską gościnność. Miejscowych mieszkańców uczestniczących w akademii zaproszono na tort do bufetu. W uroczystości wzięło udział 250 osób. Zaproszeni goście życzyli zespołowi wielu sukcesów i bardzo dużo koncertów.

Specjalista ALOW i I
Barbara Pachała
PZDR Radzyń Podl.

Przyjmujemy gości

Życie towarzyskie, nawet w trudnych czasach, nie może zanikać. Spotkania rodzinne, imieninowe, okolicznościowe łączą bliskich sobie ludzi, co w konsekwencji tworzy oparcie w bliskich w trudniejszych momentach życia. Człowiek nie może być sam, powinien być z ludźmi i ludziom służyć. Stare przysłowie: "gość w dom, Bóg w dom" nie powinno zostać zapomniane "a gość'' serdecznie przyjęty. Przygotowanie przyjęcia powinno być ukończone przed umówionym czasem spotkania, aby gospodarze mogli spokojnie oczekiwać gości. Jeśli jest to przyjęcie weselne, uważam za taktowne ustawienie kartek-wizytówek przy nakryciach, co pozwoli bez przepychania się usiąść na właściwym miejscu.

Gdy przyjmujemy gości w domu np. na imieninach czy też przysłowiowej kawie, gospodyni nie może znikać w kuchni, ale oczekiwać na przybyłych tak, aby mogli się swobodnie przywitać. Nie należy zajmowanie się gośćmi pozostawiać wyłącznie mężowi. Aby temu sprostać dania należy zaplanować tak, aby nie trzeba było spędzać w kuchni cały czas. Bywa często tak, że gospodyni pojawia się tylko na moment jak serwuje kolejne danie. Myślę, że znacznie ciekawiej poprzestać na daniu głównym, tzw. Specjalność domu i do tego podać przystawki na słodko lub słono. Dzięki temu więcej czasu poświęcić na zabawianie gości. To oczywiście zadanie bardzo trudne, ale przy wcześniejszym planowaniu możliwe. Trzeba pamiętać również, że jedzenie nie powinno się rozpoczynać, dopóty gospodyni nie zasiądzie, dając tym

samym znak rozpoczęcia. Jest to w dobrym tonie i powinno być przestrzegane.

Teraz w okresie wiosennym i letnim większość produktów do przygotowania dań powinna pochodzić z własnej działki czy ogródka. W zależności od rodzaju przyjęcia, pory dnia i możliwości finansowych, przygotowujemy różny zestaw dań, a każda pani domu ma swój ulubiony zestaw. Nie powinniśmy tylko hołdować zasadzie "zastaw się a postaw się" a raczej większą uwagę zwracać na dekoracje stołu i dobór naczyń. Zwykły " bukiet jarzyn'' ulubione danie na przyjęciach młodzieżowych ze świeżych zdrowych warzyw z własnego ogródka, ładnie podane wzbudzi większy zachwyt niż w ciepły letni dzień flaczki wołowe. Proponuję kilka bardzo prostych łatwych zdrowych dań, które można zaserwować. Wspomniany bukiet jarzyn;

Młode marchewki, ziemniaki, buraczki, zielony groszek, fasolkę szparagową, kalafior ugotować

Na półmisku dekoracyjnie układamy kalafior, wokół każdy rodzaj warzyw, posypać natką pietruszki, jak kto lubi polać masłem. Najwygodniej i najładniej prezentuje się na specjalnych talerzach, pooddzielanych, z niewielkim wgłębieniem.

Zielona sałata

Szklaną salaterkę natrzeć ząbkiem czosnku roztartym z solą. Do salaterki wkładamy czystą, ładną sałatą. Polewamy to sosem: oliwa+ winny ocet+sól, pieprz-wymieszać, dodać do tego drobno pokrojone białko jajka, na wierzch dajemy przetarte przez sitko żółtko jajka. Ładne, zdrowe i dekoracyjne.

Truskawki w kremie

Czyste, ładne truskawki ułożyć w salaterce. Polać sosem: szklankę śmietany ubić z cukrem (do smaku) i 2 łyżkami likieru. Polać truskawki i podawać po lekkim ochłodzeniu w lodówce. Pyszne!

Pamiętajmy, że najważniejsza jest miła atmosfera, ciepło gospodarzy, jednym słowem nastrój jaki wytworzymy naszym gościom.

Ewa Ciepielewska

Truskawki w żywieniu rodziny

Truskawki to owoce chętnie spożywane. Także w uprawie są bardzo popularne. Wielu rolników zajmuje się ich produkcją towarową znajdując w uprawie pewne źródło dochodów. Dzięki nowym odmianom sezon truskawek się nieco wydłużył, ale i tak w stanie świeżym są dostępne bardzo krótko.

Warto wiedzieć, że truskawka to nie tylko smaczny i dietetyczny w spożyciu owoc. Ważne jest też odżywcze, lecznicze i kosmetyczne jej działanie.

W swoim składzie chemicznym owoce truskawki zawierają duże ilości witamin, takich jak: witamina C, A, B1, B2 i PP; składniki mineralne: wapń, żelazo, fosfor, magnez; kwasy organiczne i pektyny. Ich wartość kaloryczna wynosi 36 kcal w 100 gramach owoców, można więc spożywać je bez obawy o linię. Warto podkreślić działanie w zakresie utrzymania równowagi kwasowo - zasadowej organizmu - truskawki działają zasadotwórczo.

W medycynie ludowej stosowano je w dolegliwościach trawiennych, jako środek przeczyszczający i moczopędny. Korzystnie wpływają na skórę, leczą trądzik, grzybice i owrzodzenia. Zawartość pektyn wpływa na korzystne działanie owoców na układ naczyniowo - sercowy, obniża też poziom cholesterolu we krwi.

Truskawki mają zastosowanie w kosmetyce, doskonale nawilżają i ujędrniają skórę. Warto wypróbować w sezonie odświeżające i odżywcze dla cery maseczki: rozgniecione owoce z dodatkiem jogurtu i mąki ziemniaczanej nałożyć na twarz i szyję na około 20 minut, po tym czasie zmyć letnią wodą. Inny sposób przygotowania maseczki truskawkowej to rozgniecione 3 - 4 truskawki z dodatkiem żółtka, łyżeczki miodu i kilku kropel oliwy

Pamiętajmy jednak, że nie wszyscy mogą bezpiecznie spożywać te smaczne owoce - mogą one u niektórych wywoływać alergie, zawierają dużo salicydów i dlatego należy wykluczyć je z jadłospisów u osób uczulonych na aspirynę.

Z truskawek przygotować można kompoty, koktajle, kisiele, sałatki owocowe i ciasta. Warto też przygotować je na okres, gdy świeże nie będą dostępne.

Najmniejsze straty składników następują w truskawkach zamrożonych. Jednak, ze względu na wysokie ceny energii elektrycznej należy wziąć pod uwagę aspekt ekonomiczny. Jeśli w zamrażarce przechowujemy też i inne produkty lub dysponujemy dużym zamrażalnikiem w lodówce, można rozważyć ten problem. Zamrażanie owoców jest łatwe i nie wymaga wiele pracy. Świeże, zdrowe, dojrzałe (ale nie przejrzałe) owoce odszypułkować, umyć, osączyć, a następnie zapakować do woreczków foliowych, dokładnie zamknąć, wypychając powietrze. Temperatura zamrażania musi wynosić około 18°C. Zamrażać należy nieduże opakowania, tak aby zostały wykorzystane jednorazowo.

Poniżej przedstawiam wybrane przepisy na potrawy i przetwory z zastosowaniem truskawek:

Krem truskawkowy ze śmietaną

60 dkg truskawek, 2 - 3 łyżki cukru, 2 łyżeczki żelatyny, 1 szklanka śmietany ubitej z cukrem.

Truskawki zmiksować z cukrem. Żelatynę zalać 2 łyżkami zimnej wody aby napęczniała. Potem dodać 4 łyżki wrzącej i wymieszać aż żelatyna się rozpuści.

Rozpuszczoną żelatynę dodać do zmiksowanych truskawek, wymieszać i pozostawić do czasu gdy zacznie tężeć. Dodać ubitą śmietanę, wymieszać, podzielić na porcje i schłodzić w lodówce.

Ciąg dalszy na s. 22

Zupa truskawkowa

1,5 l wody, 2 płaskie łyżki mąki, 0,5 szklanki śmietany, 3 łyżki cukru, 40 dkg truskawek.

Zagotować wodę z cukrem, dodać śmietanę, wymieszaną z mąką. Umyte truskawki zmiksować, zostawiając kilka do udekorowania zupy. Zmiksowane truskawki dodać do zupy. Zupę można podawać na zimno lub na gorąco z makaronem. Zostawione do dekoracji owoce pokroić w plasterki i włożyć do każdego talerza.

Knedle z truskawkami

2 szklanki mąki, jajko, szklanka ciepłej wody, 8 dkg masła, 0,5 kg średniej wielkości truskawek, sól, 2 łyżki tartej bułki.

Z mąki, jaja, 2 dkg masła i ciepłej wody zrobić ciasto pierogowe, przykryć talerzykiem i odstawić do ostygnięcia. Truskawki umyć i osączyć. Ciasto rozwałkować na placki grubsze niż na pierogi i wykrajać krążki. Na krążki kłaść po jednej truskawce, zlepić, nadając kulisty kształt. Ugotować w dużej ilości wody osolonej. Przed podaniem posypać zrumienioną bułką tartą i polać resztą stopionego masła.

Ryż z truskawkami

szklanka ryżu, szklanka wody, szklanka mleka, 3 dkg masła, sól, 2 łyżki cukru, 60 dkg truskawek, szklanka śmietany, cukier waniliowy.

Ryż ugotować z wodą, mlekiem i dodatkiem masła. Cukier dodać po częściowym ugotowaniu i wymieszać. Połowę ryżu wyłożyć na okrągły półmisek, ostudzić. Na ryż ułożyć połowę truskawek i przykryć drugą połową ryżu. Na drugiej warstwie ryżu ułożyć pozostałe truskawki. Podawać pokrojony jak tort, każdą porcję polewać osłodzoną do smaku śmietaną z cukrem waniliowym.

Surówki z truskawek

60 dkg truskawek, 1 szklanka śmietanki, 3 łyżki cukru, łyżeczka cukru waniliowego.

Owoce oczyścić z szypułek, umyć, osączyć i ułożyć w salaterce. Śmietanę wymieszać z cukrem i cukrem waniliowym, polać owoce.

0,5 kg truskawek, 4 łyżki cukru, 0,5 opakowania serka homogenizowanego waniliowego, 0,5 szklanki kefiru.

Owoce odszypułkować, umyć, osączyć z wody i podzielić na porcje. Każdą z porcji zalać serkiem wymieszanym z cukrem i kefirem.

Mus z truskawek.

0,5 kg owoców, 3 białka, 4 łyżki cukru pudru, 1 łyżka żelatyny, 1 szklanka płatków kukurydzianych.

Owoce przetrzeć lub zmiksować. Białka ubić z cukrem na pianę. Żelatynę namoczyć w niewielkiej ilości zimnej wody, gdy napęcznieje rozpuścić także w małej ilości wrzącej wody. Przetarte truskawki połączyć z białkiem, ubitym z żelatyną. Mus podzielić na porcje, posypać płatkami kukurydzianymi.

Kompot z truskawek i agrestu.

1,5 kg truskawek, 0,5 kg agrestu, 0,5 l wody, 0,25 kg cukru.

Słoiki umyć i wyparzyć. Owoce odszypułkować i dokładnie umyć. Ułożyć w słoikach. Zagotować wodę z cukrem i zalać nią truskawki. Zamknąć nakrętki ale nie do oporu i wstawić do pasteryzacji na 25 minut. Wyjąć, dokręcić do oporu nakrętki, ustawić słoje dnem do góry do wystudzenia.

Dżem truskawkowo - agrestowy.

1 kg agrestu, 1 kg truskawek, 1 kg cukru.

Owoce oczyścić z ogonków i szypułek, umyć. Rozgotować agrest i przetrzeć przez sito. Truskawki zagotować z cukrem, dodać przecier agrestowy i gotować razem na małym ogniu, często mieszając. Gotować aż masa stanie się szklista i odpowiednio zagęszczona. Gorący dżem nakładać do wyparzonych słoików i zamykać.

Przepisy wybrała: Bożena Warda

Konkurs i wystawa fotograficzna

„Polska wieś druga Młodość"

LUBELSKA INICJATYWA ROZWOJU WSI

Założenie ideowe:

Prace fotograficzne zgłoszone do konkursu powinny odzwierciedlać przemiany zachodzące na polskiej wsi, ukazywać nowe szanse i wyzwania stojące przed jej mieszkańcami oraz ich osiągnięcia cywilizacyjne.

I. Warunki uczestnictwa

1. Konkurs fotograficzny Wieś - Druga Młodość jest konkursem otwartym dla osób na stałe zamieszkujących w Polsce bez względu na narodowość.
2. Przedmiotem konkursu są dzieła fotograficzne wykonane z użyciem dowolnej techniki z wyjątkiem diapozytywów
3. Z konkursu wyłącza się prace uprzednio nagradzane lub wystawiane
4. Format prac : minimum 18x24 cm, maksimum 40x50 cm
5. Liczba nadesłanych prac nie może przekraczać 5 szt. Zwarty tematycznie, wyraźnie oznaczony zestaw fotograficzny, będzie traktowany jako jedna praca, przy czym liczba fotografii w jednym zestawie nie może przekroczyć 8 szt.
6. Prace należy składać lub przesyłać w opakowaniu zapobiegającym uszkodzeniu

(organizatorzy nie ponoszą odpowiedzialności za straty powstałe w transporcie).

Adres biura konkursu:

Lubelska Inicjatywa Rozwoju

Wsi (Enterplan),
ul. Radziwiłłowska 5, 20-080 Lublin
tel/fax (0-prefix 81) 5349925 lub -26.
Prace zgłoszone po terminie nie będą rozpatrywane i nie będą odsyłane.

7. Zakwalifikowane przez Jury prace będą eksponowane na wystawie, która zostanie zorganizowana w Muzeum Wsi Lubelskiej z okazji Dni Brytyjskich w Polsce, organizowanych w Lublinie i będzie trwać do końca 2002 r. Wystawie towarzyszyć będzie katalog, w którym zamieszczone zostaną reprodukcje prac nagrodzonych oraz wymienione będą nazwiska uczestników i prace zakwalifikowane do ekspozycji.
8. Do prac należy dołączyć zdjęcie autora oraz zgłoszenie do udziału w konkursie zawierające krótką notę biograficzną z dokładnym adresem zamieszkania oraz wyraźnym zaznaczeniem kategorii uczestnictwa i rodzaju zgłaszanej pracy (pkt. II, 2 Regulaminu).
9. Nadesłanie prac na konkurs jest rozumiane jako zgoda Autora na ich nieodpłatną reprodukcję w katalogu oraz w materiałach popularyzujących konkurs i wystawę. Autor wyraża zgodę na publiczne ujawnienie podanego w zgłoszeniu imienia, nazwiska, adresu oraz na rozpowszechnienie wizerunku.
10. **Szczegółowy regulamin można otrzymać w biurze konkursu oraz przeczytać na stronie internetowej www.lubelskie.pl.**

11. Kategorie, rodzaje prac oraz nagrody regulaminowe:

Kategoria 1/fotograficy zawodowi
Kategoria 21 fotograficy amatorzy
Rodzaj pracy A/ zdjęcia pojedyncze
Rodzaj pracy B/ fotoreportaże

Nagrody:

A/ prace ocenia i kwalifikuje do wystawy polsko-brytyjskie Jury.

B/ Jury przyzna następujące nagrody:

Nagrodą Główną w kategorii fotografików zawodowych w wysokości 2000 zł Nagrodę Główną w kategorii fotografików amatorów w wysokości 1500 zł Nagrodę Drugą w kategorii fotografików zawodowych w wysokości 1500 zł Nagrodę Drugą w kategorii fotografików amatorów w wysokości 1000 zł

Wyróżnienie za fotoreportaż w wysokości 500 zł Wyróżnienie za zdjęcie pojedyncze w wysokości 500 zł Nagrodę Specjalną za zastosowane techniki - 1000 zł

Możliwe są nagrody pozareguiaminowe, nieustalone w chwili ogłaszania niniejszego regulaminu.

Wyniki konkursu zostaną ogłoszone w październiku i listopadzie 2002 w prasie oraz na stronie internetowej www.lubelskie.pl;

Prawo do interpretacji regulaminu należy do organizatorów konkursu i wystawy.

Organizatorzy Konkursu:
Lubelska Inicjatywa Rozwoju Wsi, Enterplan Ltd.
Ambasada Brytyjska w Warszawie
Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

Terminarz:

- Przyjmowanie prac do 02 września 2002 r., godz. 17.00
- Posiedzenie Jury 09-13 września 2002 r.
- Wystawa w Muzeum Wsi Lubelskiej w Lublinie od 17 października do 31 grudnia 2002 r.

W herbie mają pień dębu który otaczają klepki beczki

Przed trzema laty przybliżyłam czytelnikom gminę Dębowa Kłoda. Obecnie przedstawię informację co się zmieniło w tej gminie od czasu gdy wójtem jej został pan Henryk Czech. W roku 2001 gmina liczy 4380 mieszkańców, zamieszkałych w dwudziestu sołectwach. Na terenie funkcjonuje 940 gospodarstw indywidualnych. Pracujących jest 280 osób, natomiast bezrobotnych w wieku produkcyjnym aż 283 osoby w tym 213 osób bez prawa do zasiłku. Jak widać kwestia bezrobocia nie ominęła tej gminy. Na terenie brak większego zakładu produkcyjnego lub usługowego, a przybywa osób które utraciły pracę w powiecie. Gospodarze robią jednak wszystko aby ludziom żyło się lepiej. Sieć wodociągu w osiemnastu sołectwach ma 95 km (850 przyłączy). Telefonizacja gminy wykonana w 100%. Każda wieś posiada utwardzone drogi przejazdowe i dojazdowe. Bieżące duże inwestycje to:

- Międzygminne wysypisko odpadów komunalnych w Lubiczynie dla gmin Dębowa Kłoda, Podedwórze i Sosnowica,
- Gimnazjum w Dębowej Kłodzie,
- prace w Białce podnoszące jej walory agroturystyczne (miejscowość ta ma być kanalizowana).

W gminie od 1994 r działa hydrobotaniczna oczyszczalnia ścieków (pierwsza po prawej stronie Wisły). Trzeba podkreślić nieustanną dbałość o czystość środowiska, aby zachować walory agroturystyczne gminy. Południowa część gminy należąca do Pojezierza Łęczyńsko - Włodawskiego to Lasy Parczewskie zajmujące 30 % obszaru gminy Dębowa Kłoda. Najczęściej odwiedzanym przez turystów miejscem jest jezioro Bialskie, a popularność jego ciągle rośnie. Dlatego czyni się starania na urządzenie funkcjonalnego pola namiotowego dla turystów. Miejscowość Białka postawiła na agroturystykę, łatwo tu o kwaterę prywatną. Gmina zaprasza na dwa szlaki turystyczne przez Lasy Parczewskie: Szlakiem Partyzantów oznaczonym kolorem czerwonym oraz po rezerwacie leśnym "Droga Królewska i Ochoża"- szlak zielony. Atrakcję turystyczną jest też Stajnia koni "Makoszka", która oferuje wiele atrakcji turystycznych min: przejażdżki konne, kuligi, ogniska, a także zajęcia terapeutyczne dla dzieci . Jak widać warunki gospodarowania w gminie są dobre czy jednak widać wyraźne zmiany w gospodarstwach indywidualnych rolników ?- chyba nie. Aby gospodarstwo rolnicze było rozwojowe i zapewniało zadowalający dochód musi ono produkować coraz więcej towarów rolniczych (mleka, mięsa, zboża) a produkty wytworzone muszą być bardzo dobrej jakości. Chcąc to osiągnąć trzeba nieustannie modernizować i inwestować w gospodarstwo, a na to na terenie gminy Dębowa Kłoda stać jeszcze niewielu. Rolnicy patrzą nadal w przyszłość z obawą.

Elżbieta Andrzyk
PZDR Parczew

INSTYTUT NAWOZÓW SZTUCZNYCH

24-110 Puławy, Aleja 1000-lecia Państwa Polskiego 13 A

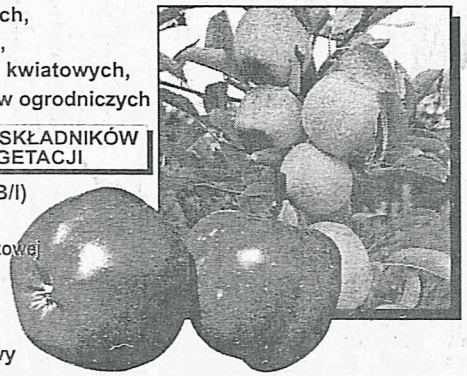
PRODUKUJE I OFERUJE OGRODNIKOM I SADOWNIKOM

KONCENTRATY NAWOZOWE

INSOL®

DO NAWOŻENIA DOLISTNEGO

INSOL P - krzewów i drzew owocowych,
INSOL U - warzyw i roślin ozdobnych,
INSOL W - warzyw i roślin ozdobnych kwiatowych,
INSOL Polichelat 7 - wszystkich upraw ogrodniczych

NAWOZY DO LIKWIDACJI NIEDOBORÓW SKŁADNIKÓW POKARMOWYCH W TRAKCIE WEGETACJI

INSOL B - koncentrat borowy (132 g B/l)
INSOL Cu - chelat miedziowy
INSOL LsFe - do zwalczania chlorozy żelazowej
INSOL Mn - chelat manganowy
INSOL Zn - chelat cynkowy
INSOL PK 10-19 - płynny nawóz fosforowo-potasowy
INSOL Fos - płynny nawóz fosforowy

INSOL® - Ca

NAWÓZ DO ZAPOBIEGANIA CHOROBOM SPOWODOWANYM BRAKIEM WAPNIA

Gorzkiej plamistości podskórnej na jabłoniach, suchej zgniliźnie wierzchołkowej na pomidorach i papryce, brunatnieniu brzegów liści (tipburn) na kapustnych.

1 L zawiera:
N - 150 g
CaO - 210 g
MgO - 30 g
oraz mikroelementy w formie chelatów

DEFOLIANT

INSOL 240 SL - preparat do defoliacji materiału szkółkarskiego

NAWOZY OGRODNICZE

AZOFOSKA PYLISTA I GRANULOWANA

Wszelkich informacji dotyczących stosowania INSOLI, cen, warunków zakupu i sieci dystrybutorów udziela

DZIAŁ MARKETINGU i SPRZEDAŻY

Tel.(081)887-66-12, 887-65-01, fax(081)887-55-87

INSTYTUT NAWOZÓW SZTUCZNYCH

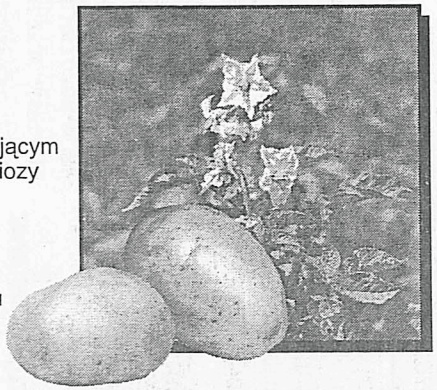
24-110 Puławy, Aleja 1000-lecia Państwa Polskiego 13 A

PRODUKUJE I OFERUJE ROLNIKOM KONCENTRATY NAWOZOWE

INSOL®

DO NAWOŻENIA DOLISTNEGO

INSOL 3 - zbóż
INSOL 4 - buraków cukrowych
INSOL 5 - rzepaku
INSOL 6 - roślin strączkowych
INSOL 7 - ziemniaków, o działaniu ograniczającym rozwój zarazy ziemniaka i alternariozy
INSOL Ch - chmielu
INSOL K - kukurydzy
INSOL Tp - łąk i pastwisk
INSOL ZBR - ziemniaków, buraków i rzepaku
INSOL Tj - tytoniu jasnego
INSOL Tc - tytoniu ciemnego

NAWOZY DO LIKWIDACJI NIEDOBORÓW SKŁADNIKÓW POKARMOWYCH W TRAKCIE WEGETACJI

INSOL B - koncentrat borowy (132 g B/l)
INSOL Cu - chelat miedziowy
INSOL Mn - chelat manganowy
INSOL Zn - chelat cynkowy
INSOL PK 10-19 - płynny nawóz fosforowo-potasowy
INSOL Fos - płynny nawóz fosforowy

NOWOCZESNE NAWOZY, STYMULATORY WZROSTU
INSOL - Tytan DO NAWOŻENIA DONASIENNEGO I DOLISTNEGO

INSOL 36 Tytan - zbóż, traw
INSOL J Tytan - zbóż i kukurydzy
INSOL BR Tytan - buraków i rzepaku
INSOL S Tytan - roślin motylkowych

SIARCZAN MAGNEZU - SIEDMIOWODNY

Wszelkich informacji dotyczących stosowania INSOLI, cen, warunków zakupu i sieci dystrybutorów udziela

DZIAŁ MARKETINGU i SPRZEDAŻY

Tel.(081)887-66-12, 887-65-01, fax(081)887-55-87